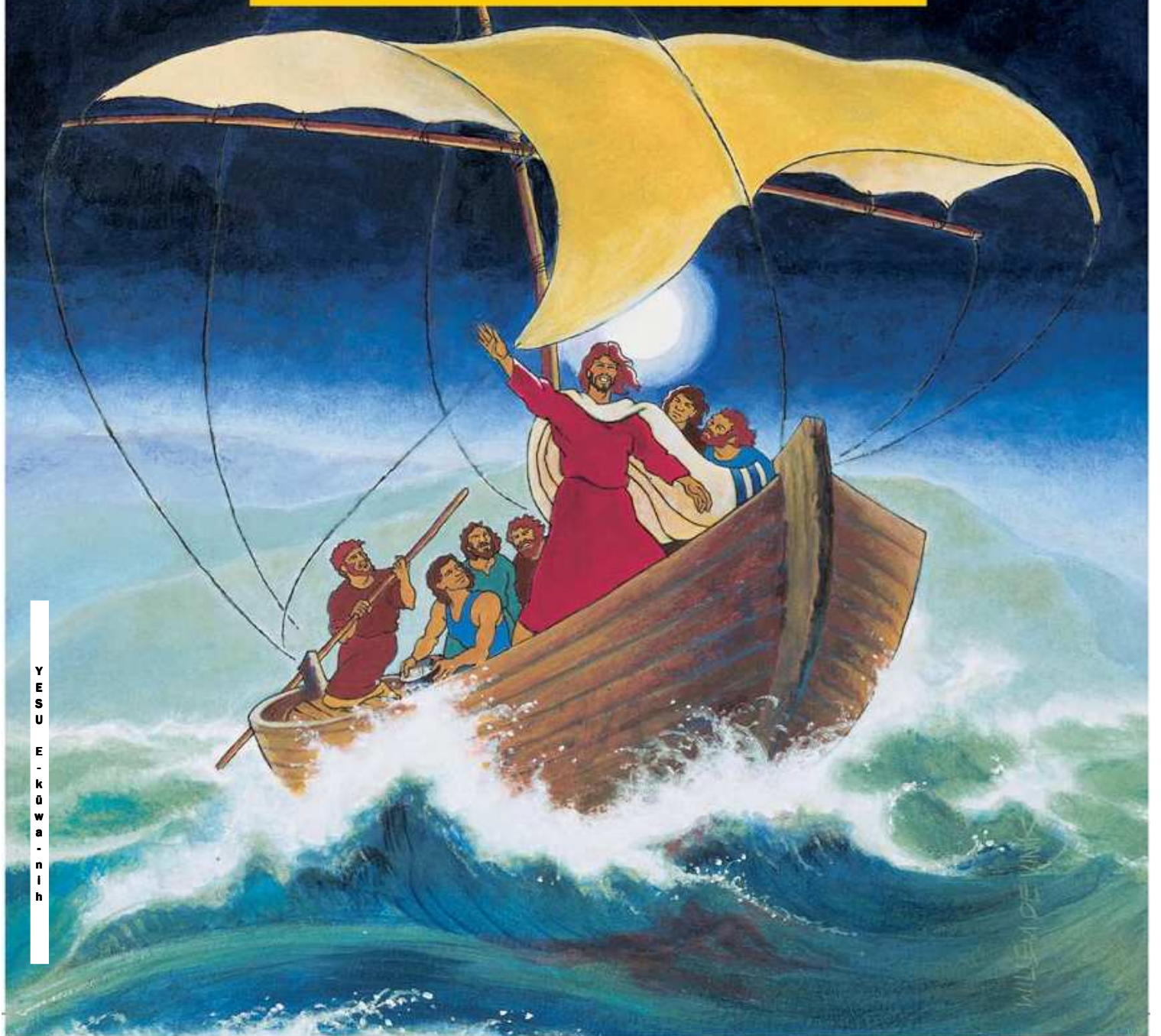

Willem de Vink

YESU E-küwa-nih

Y
E
S
U
E
-
k
ü
w
a
-
n
i
h

Willem de Vink

YESU E-küwa-nih

Willem de Vink ba buku ne me-ye gbü ngü Olanda. Ah ba wü kuru-e ne kpah 'buru me-ye.

Wü kpara ka tima ka Ngü Mündü fü buku ne me-wü de le-ta-ngü ka SIL.

This book was translated by the Mündü Language Committee.
Technical advice was provided by the staff of the Summer Institute of Linguistics.
The Mündü edition of this book was printed in 1999.

Original Text and illustrations: Willem de Vink.
Copyright © 1993 Stichting Wereldtaal, Houten, The Netherlands. Published in Dutch as "Jezus Messias".

Digital copyright under the terms of the creative commons BY-SA licence
All rights of translation, reproduction and adaptation reserved for all countries.

ISBN 90-6534-016-5

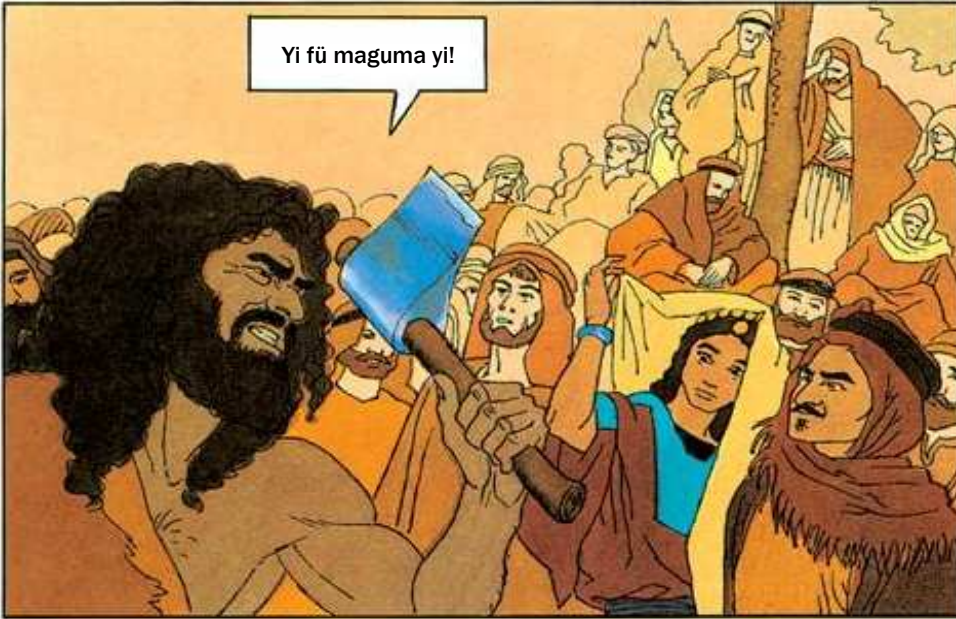
Worldwide co-edition organised and produced by:
Wycliffe Netherlands
Postbus 150
3970 AD Driebergen
The Netherlands
+31(343)517444
www.wycliffe.nl
e-mail : picturebook@wycliffe.nl

Mere bi wü kpara bitı te-wü eküte ngu sene neh teka ne?

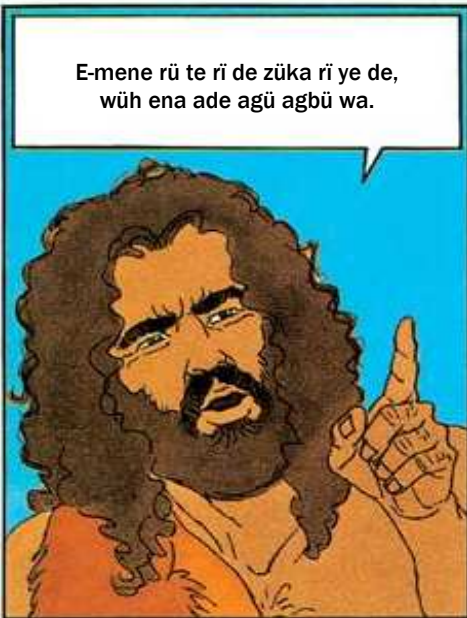
Yi reke te-yi angü sİKpi te Me ena akoro angbü gbü nzö wü kpara tete füh kotö ne koro eyi gbü mari.

Yi fū maguma yi!

Angū sīkpī te Me ena akolo ngū ka wū kpara tete baka te wūh ede rū ekolo de gifi koro eyi gbū mari.

E-mene rū te rī de zūka rī ye de, wūh ena ade agū agbū wa.

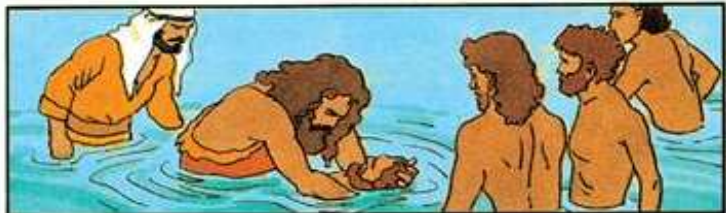

Te ah bala, wūh ena adoro nih adoro 'buru angū kpara te ena amere zūka ngū ladū?

Te ah bala la, kpara te ena akūwa gbū liya de te Me ena akolo ne nda ma. Amba gara kpara ladū te ena akoro fūtanga ra te ena afū yi baka to kpara.

Te mü le afū ngū ka-mü la, mü mala nga siti ngū ka-mü, fū mü ari gbū ngu aza babatiza.

Titine mü koro eyi nzila baka to kpara gbū siti ngū ka-mü.

Kpara te ngbū eto Ngari Me kpa ekūte ngu la,
wū kpara ngbū eī engu 'buru gū ba,

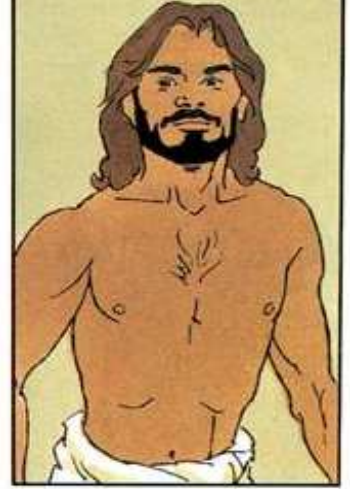
Ma de mere kpara nda-ra
de. Ma ngbū nda-ra ereke
kaje fū mene kpara te
ena akoro asere ngū ka
Me fū nih. Engu ena ato
babatiza fū yi de wazi
ka Nzila Wazi Me te di
baka wa, fū ngū la afū
yi fanū fanū.

Fütanga ngū la...

Yesu koro eyi kpaka
Yūwane teka aza
babatiza.

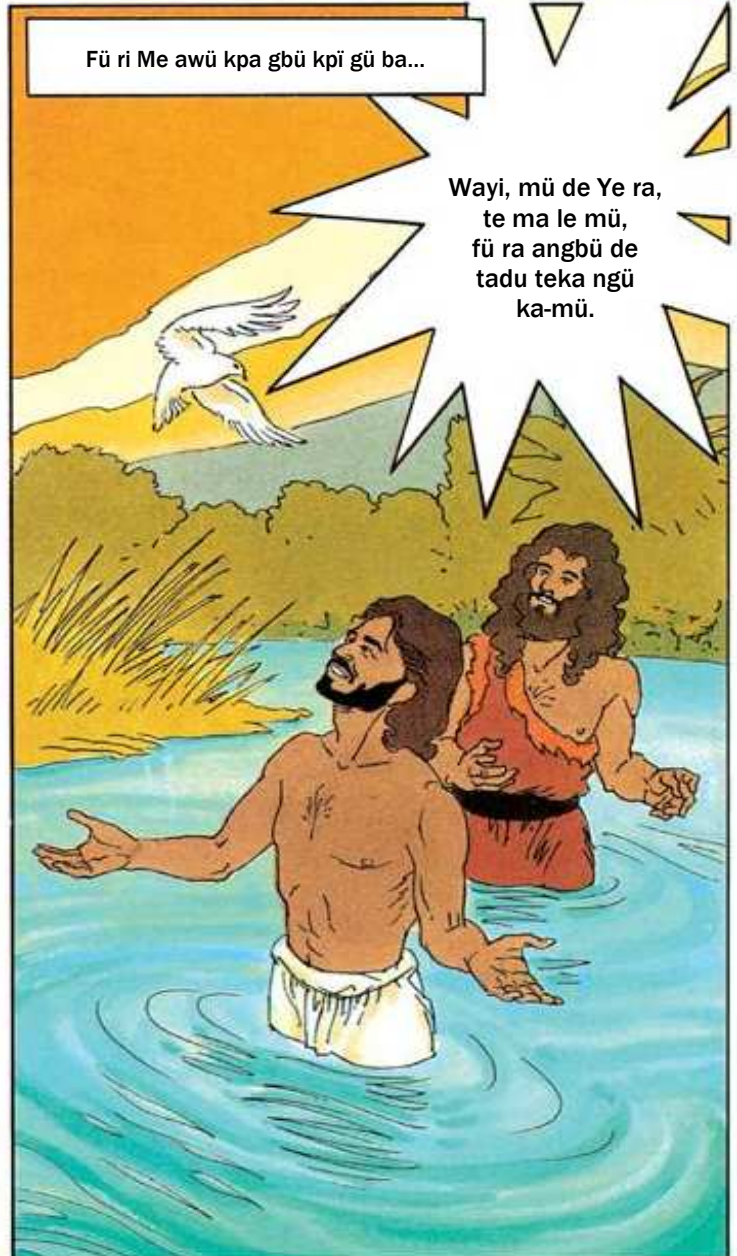

Dera...
Mū ena ato
babatiza fere
me-mū, Yesu!

Fū ri Me awū kpa gbū kpī gū ba...

Wayi, mū de Ye ra,
te ma le mū,
fū ra angbū de
tadu teka ngū
ka-mū.

Mū mere emere. Fū
nih amere mene ngū
de te Me ngbū ele.

Wūba, mū koro ekoro
angbū gbū nzō wū
kpara fūh kotō ne
'buru, de wū kpara
je riri ka-mū!

Yüwane mürü babatiza ngbü ereke wü di enga Yísarayeले teka mere miri te Me ena atima teka aküwa wü kpara. Ngü la mere te-ye ta gügü gügü. Gbü re la, Yísarayeले ka-ye ta mba enga tö esa mere wazi ka wü Rüma.

Wazi wü di enga Yísarayeले nza ta anza, fü ewü angbü baka labí. Fü wü di enga Yísarayeले la angbü eo jia wü teka mere miri te Me ena atima teka aküwa wü. Angü miri engu na de kpara ta te wüh ba ngüngü na gbü diri buku ka wü Yísarayeले, gü ba, engu ena akoro de zu ngü ka Me, anza wazi vügü ka-wü.

Eküte ngu Yürüdene, fü Yüwane mürü babatiza ato kpa ye da esere Yesu gü ba,

Yi ceka komoko la, ah ba Kambiliki ka Me te ena akpi teka aza siti ngü ka wü kpara füh kotö

Sidi nga babatiza la, fü Nzila Wazi Me ayia aza Yesu anye sü di kpa etü gü.

Engu ngbü ta kpa gbü gü la, teka síkpí teke 'basu. Te engu di kpala, ah zü e de, ah nzö ngu kpah de. Ah ngbü bü da e'bi te-ye da eku gba fü Me teka awu si tima ka-ye mbi mbi.

Teka fü Yesu afa wazi Satana, ah le de engu sere wü ngü te Me ngbü ele ne mbi mbi mbi gbü jia wü kpara füh kotö sene. Angü dene kaje te Me maka de wü kpara küwa gbü wazi ka kpi ka badi.

Wayi wüba, ma ena amere mene ngü te mü ele de ma mere!

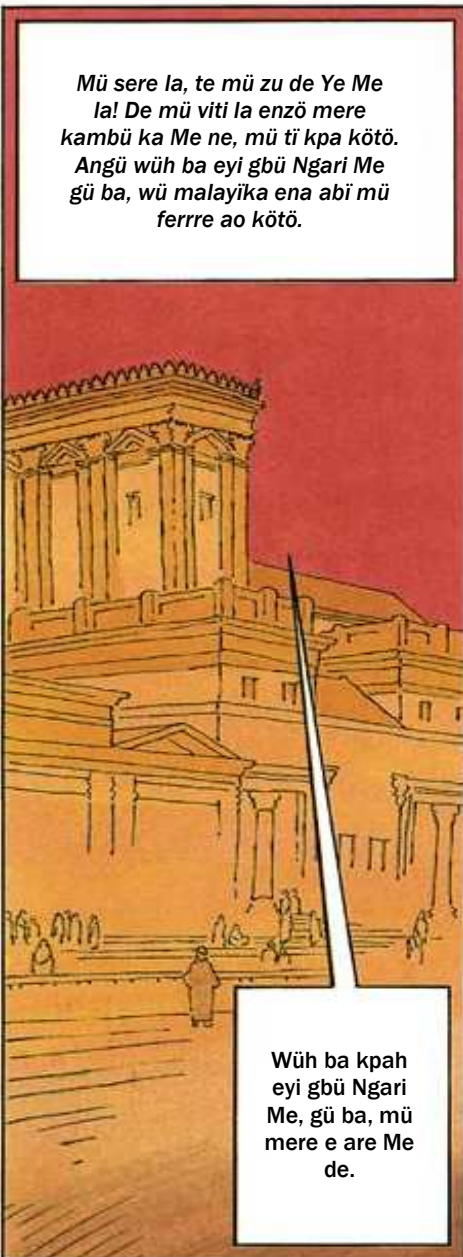
Yesu maka wazi agü gü ake Satana te di de miri ka mbiri sü, te nakü sü füh kotö ne de kpi.

Amba Satana te di de vügü ka Yesu, re afiti engu de ah ce tima ka Me.

Te mü zu de Ye Me la, de mü fü wü teme ne ambata tete.

A'a, wüh ba eyi gbü Ngari Me, gü ba, kpara ti aküwa duu teka ambata nda de amba 'duwa teka Ngari Me.

Mü sere la, te mü zu de Ye Me la! De mü viti la enzö mere kambü ka Me ne, mü ti kpa kötö. Angü wüh ba eyi gbü Ngari Me gü ba, wü malayika ena abi mü ferre ao kötö.

Wüh ba kpah eyi gbü Ngari Me, gü ba, mü mere e are Me de.

Te mü bu nzökuta mü kötö acu ngü ra la, ma ena ato wü e ka kotö ne 'buru fü mü!

Mü ce ra ace Satana! Wüh ba gbü Ngari Me gü ba, nih ena acu duu ngü Me kpikpi ye da emere ngü kaka.

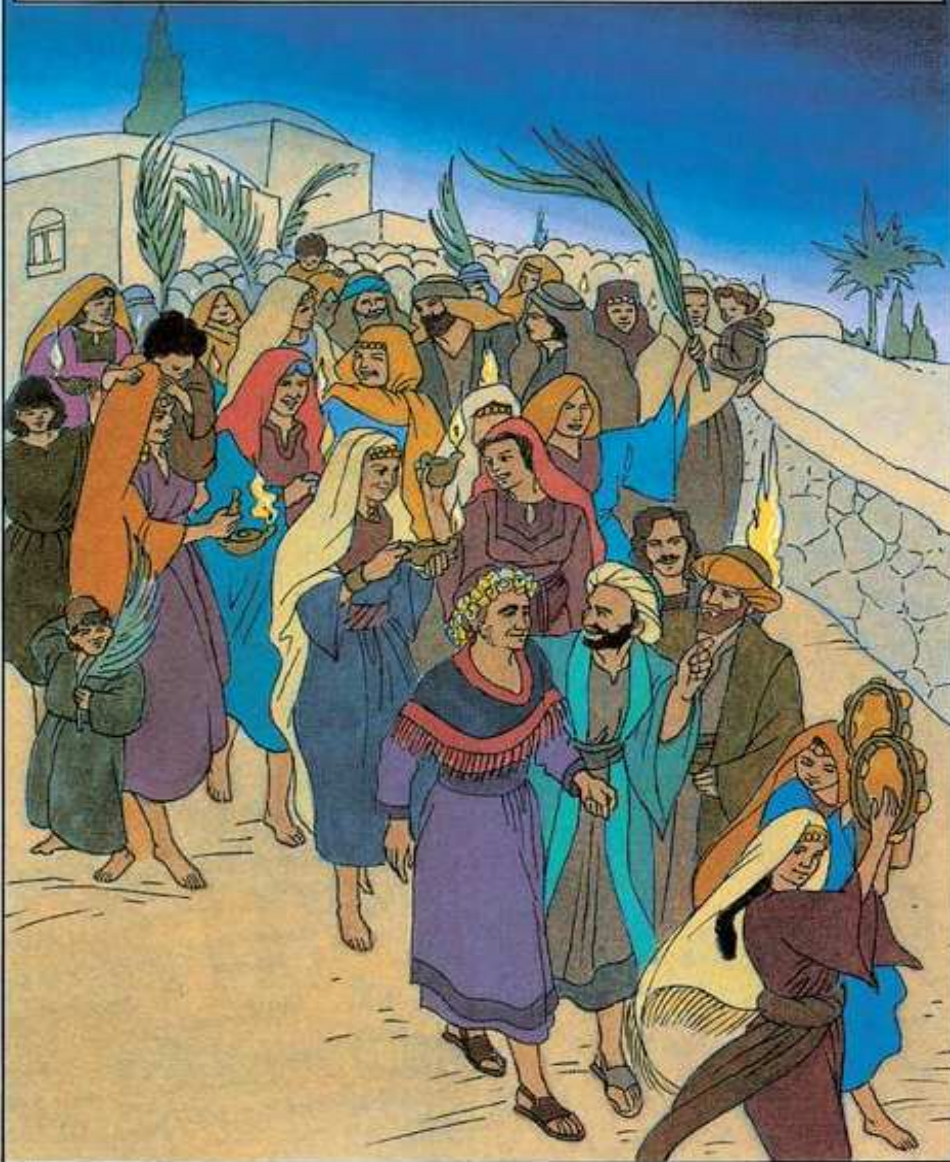
Dela de, fü Satana ayia ace Yesu kpikpi ye. Fü wü malayika akoro ale ta-ngü tete.

Fü Yesu amaka mere wazi ka Nzila Wazi Me, ayia adu agbü Galilaya, mere kötö te engu ga gbügbü. Mere kötö la ta edebu sü gbü tö ka wü Yisaraye te wü kpara sibi gbügbü na fa sü. Te engu ngbü endoro, fü mere bi wü kpara angbü efa nganga. Wüh ngbü da eyi-ta tete-wü anga Yesu de mere miri ta te wü nabi ba ngüngü na ne ya?

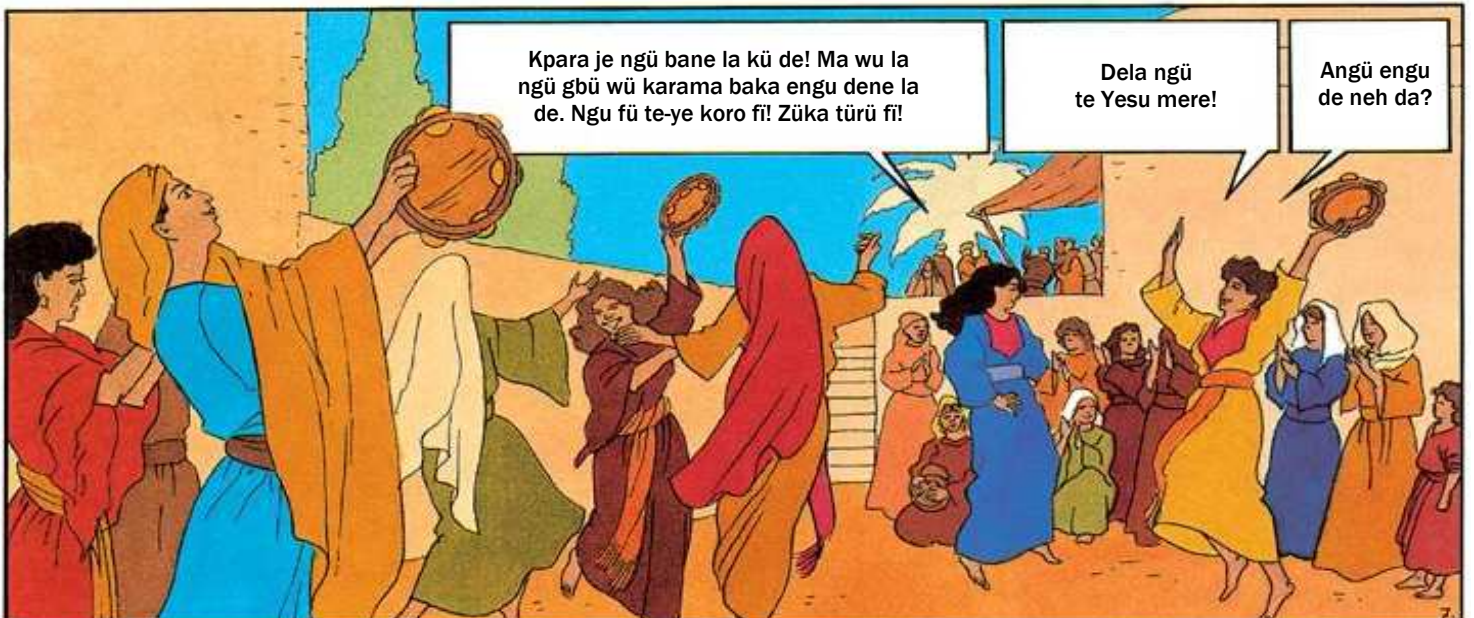
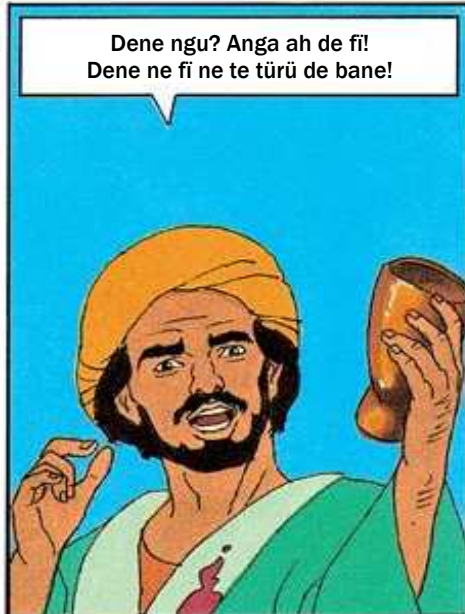
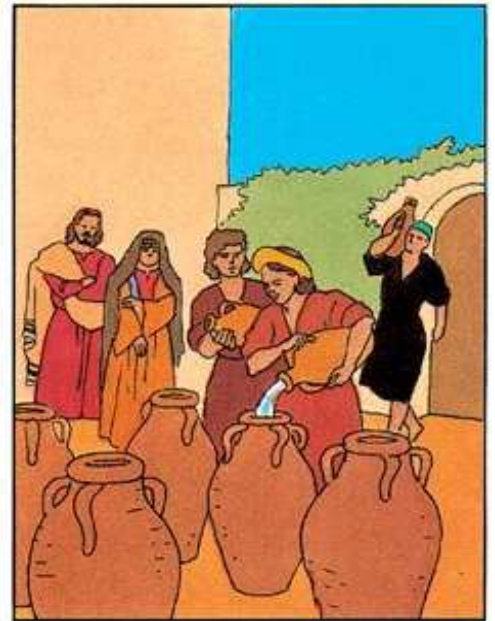

Wüh ngbü ta ese würise agbü Kana, gara köti te di eze
wü rüvü ka Galilaya.

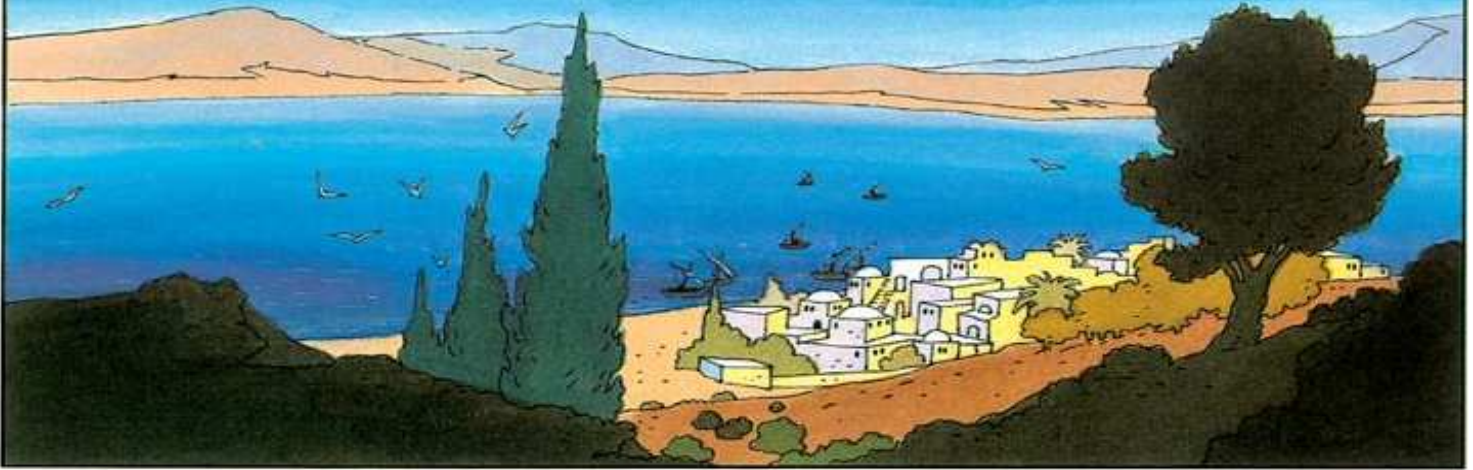

Yesu ta kpah ladü esüka wü
kpara gbü karama la de wü eyi
abe te gara wü awuba ye.

Kaparanama de engá kòtí ede mere yí-ngu Galílaya, te wùh ngbù emere si da emaka mere bi jiasé gbùgbù. Yesu kpo ngbù emala ngù ka Me ngbangbangba te sù la!

Ah fe gina wù mürù tima ka-ye gbù sù la.

Petero, nih ka te-nih kpa etù ngu, fù mü agù yimba ka-mü gbù sù te cu acu.

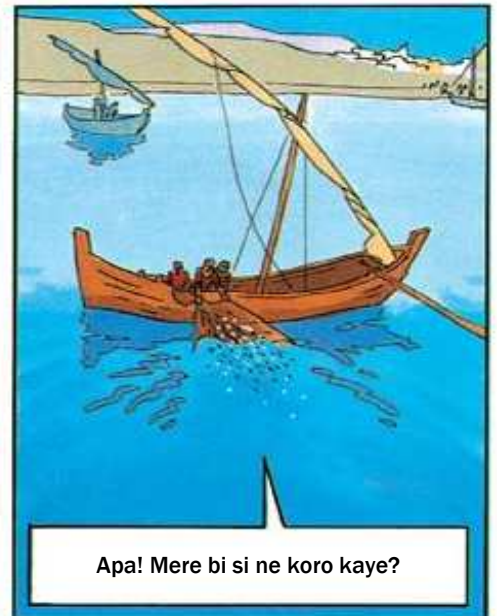
Mere kpara, a mbù gbù bití ne ma. A zoro biri sí kù de.

Amba te mü mala bala la...

Apa! Mere bi sí ne koro kaye?

Yakobo!
Yüwane!
Yi nü kpakine!
Ma zoro si te
enga gina gbü
yimba bane
la kü de!

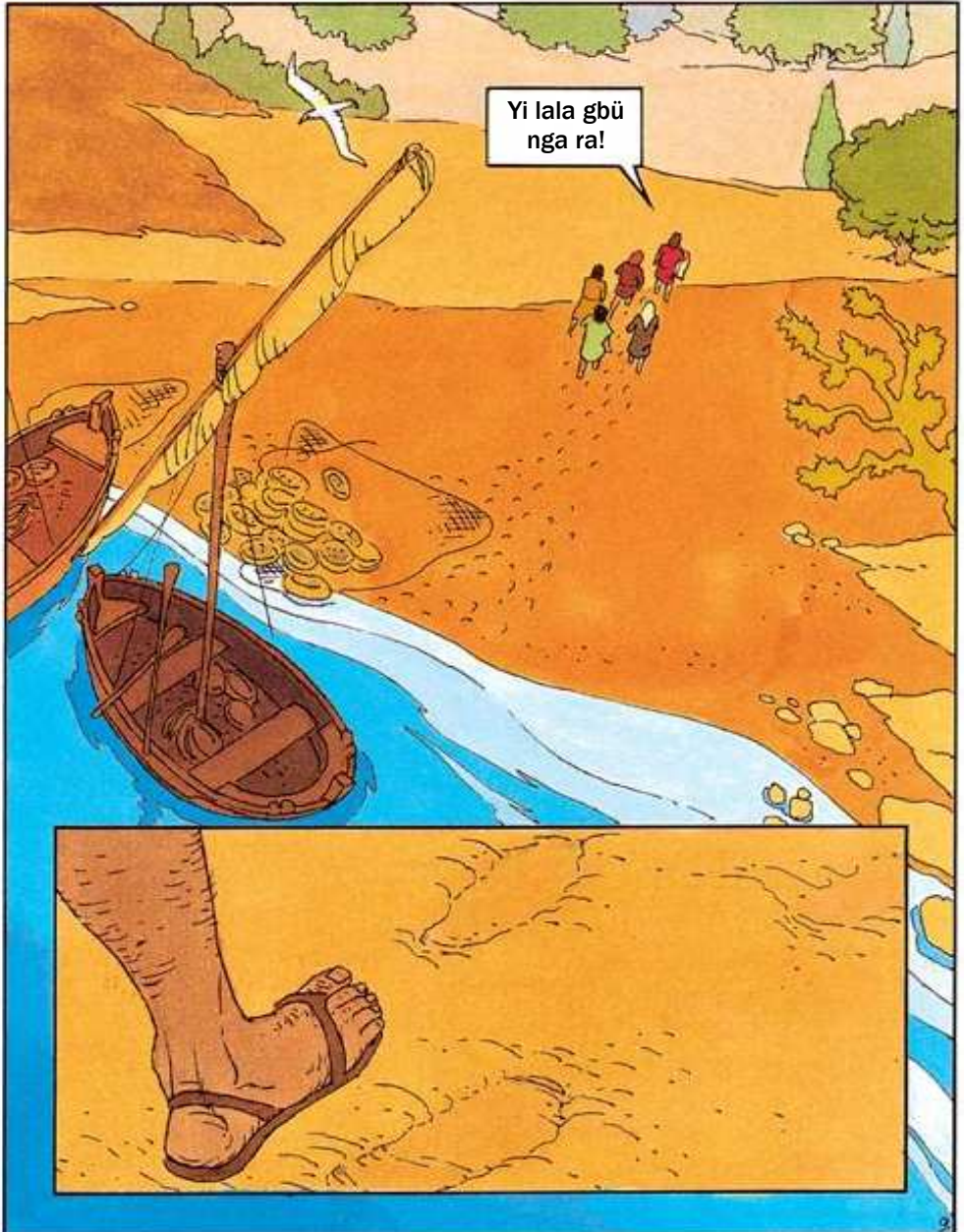

Mere kpara, mü mere e akoro
gbü mari ede ra de, angü ma
de siti kpara.

Mü mere e akpe cürü de, Petero!

Mü nü akine, mü lala gbü nga ra!
Ma ena afü mü ao adi ezoro
wü kpara fü Me.

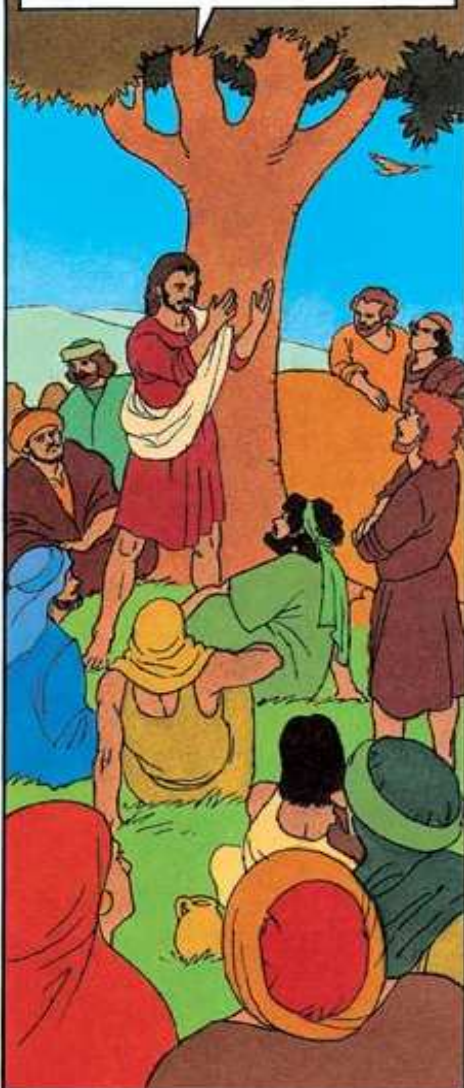

Yi lala gbü
nga ra!

Fü Yesu de wü mürü tima ka-ye angbü endoro te nga nzö köti ka Galilaya da emala ngü ka Me te ena akoro angbü gbü nzö wü kpara. Fü engu angbü eküwa wü kpara de lara wü keke eküte ewü kpah da eliki siti wü di engu me guvu wü gara asidi. Fü komö wü kpara agu agu ka ngü la. Fü ewü akpo da efa ngangana. Wü gara ewü koro te nga nzö wü sü nengete. Fü wü kpara angbü elala te wü ngü te engu ngbü emala biri biri 'buru.

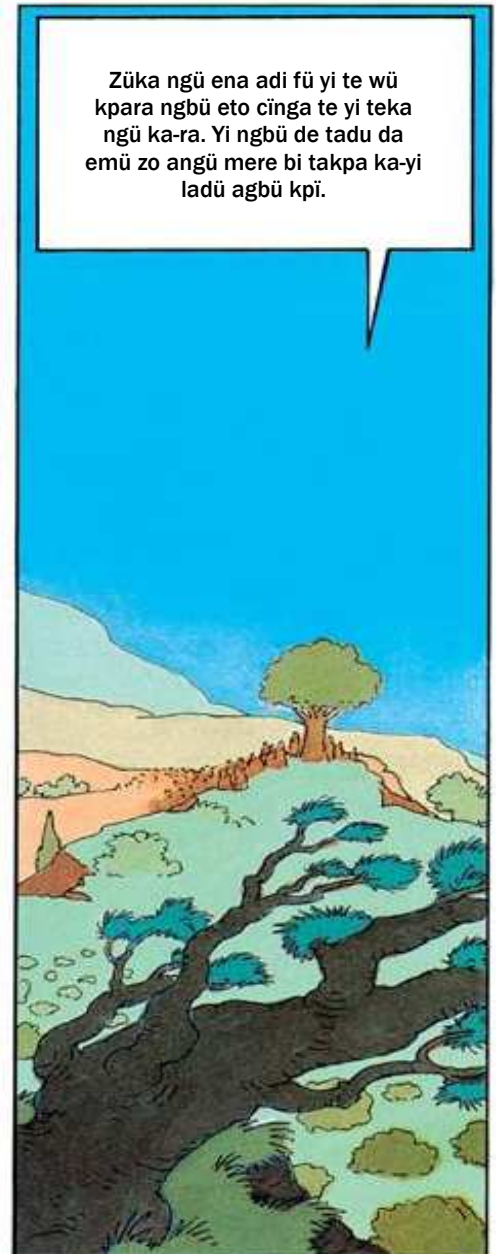
Wü kpara te wüh ngbü ekpi tala, Me ena ato züka ngü fü ewü te gara.

Wü kpara te wüh ngbü eku gba, Me ena ato züka ngü fü ewü te gara, fü ewü angbü de tadu.

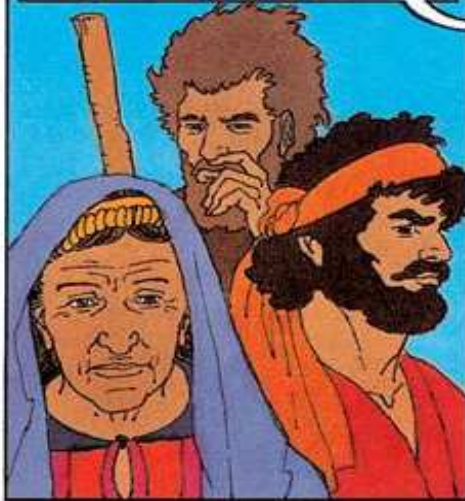
Züka ngü ena adi fü yi te wü kpara ngbü eto cinga te yi teka ngü ka-ra. Yi ngbü de tadu da emü zo angü mere bi takpa ka-yi ladü agbü kpi.

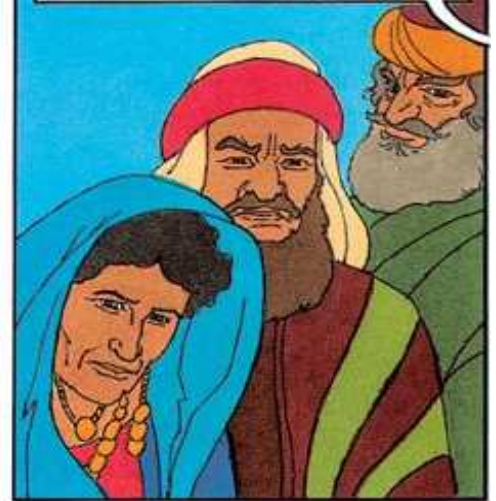
Mü di emere ngü fū wū bu mü
kpah baka e te mü ngbü ele de
wüh di emere fū mü.

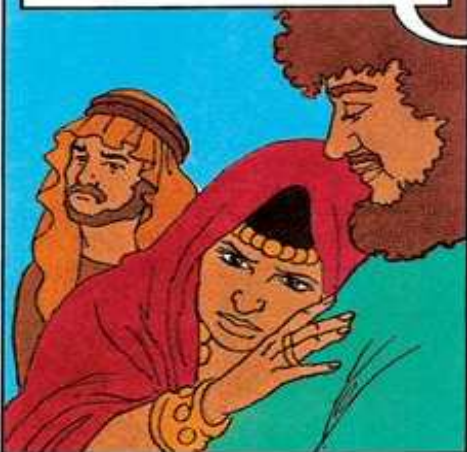
Mü le wū vügü ka-mü da eyi-ta
Me fū ewü.

Te mü ngbü emere züka ngü,
de mü mere esalakumu. Me
ena awu ngü la me-ye.

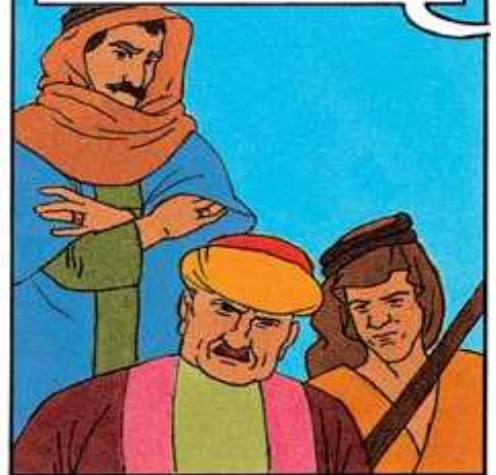
Mene kpara te eceka würüse
de gümü ye la, ah mere waza
eyi ake di emagama ye.

Te lele ka Me ladü emagama mü,
ah ena ao mü gbü rasü.
Amba te lele ka Me emagama
mü ma la, mü ena adi ka-mü
ba kpara te jija di ma.

Kpara tī ara fū wū miri 'basu de.
Mü mere ngü ka Me, adi
edünda de ngü ka kotö de.

Mü mere e afi nga ngü ka gambi
de. Te enga gina mü fi nga ngü
ka Me, fū wū gara ngü la adu
akoro sisi.

Te mü fa ngari ra la, mü ena adi baka kpara
te jī kambü ka-ye te züka sü ga füh nduta.
Te mü fa ngari ra de la, mü ena adi baka
kpara te jī kambü ka-ye gbü siki.

Gbü gara sīkpī, mere bi wū kpara bitī te-wū ede kambū ka Yesu agbū Kaparanama...

Nih tī arī sela de.

Nih li to kpa enzō kambū, fū nih ato engu de ka'da, gara ngū nda ma.

Emere te-ye kpa tīkpī kpala neh

Yi ce ewū ace! Wū kpara la to maguma wū eyi fere fanū fanū.

Ma boro siti wū ngū ka-mū eyi!

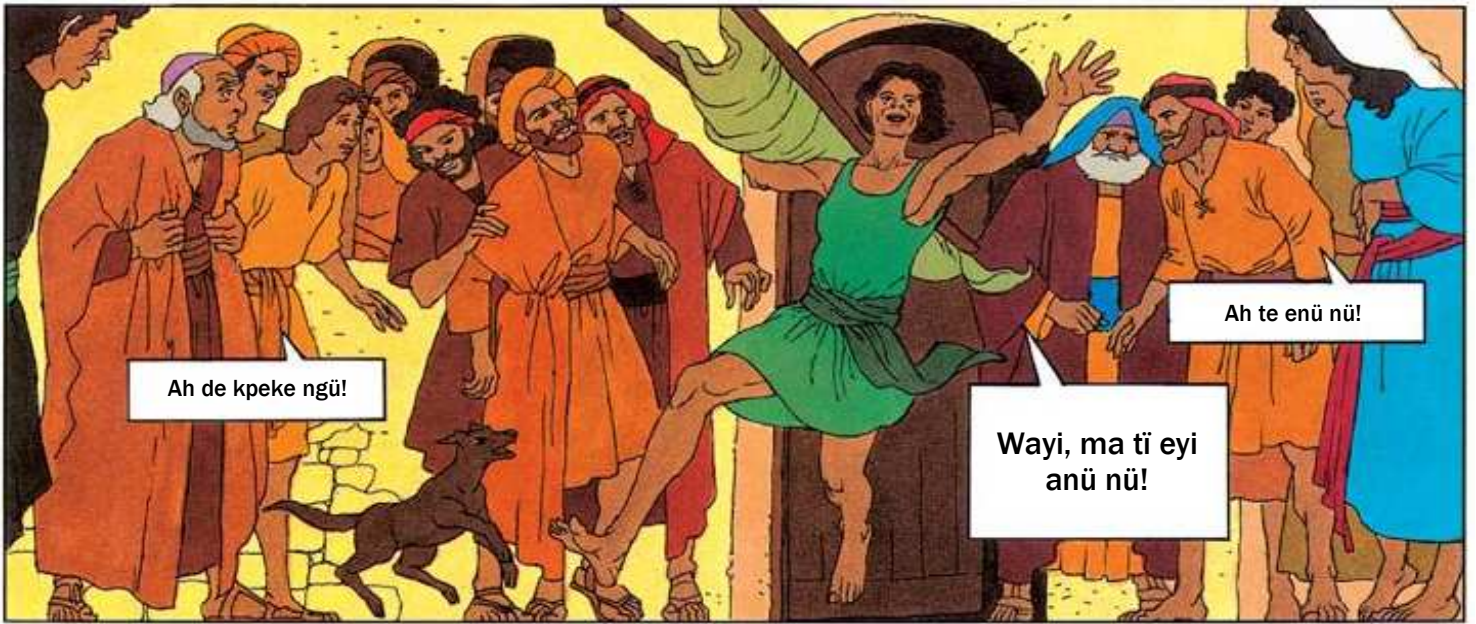
Yi ceka la! Yi je ngū te engu mala la eyi?

Ah ngbū dela esoko Me!

Ah 'duwa nzō Me te tī aboro siti ngū ka kpara!

Yi efi, gū ba, ngū te ma mala la, ah de tōndō ngū? Me to wazi eyi fere, teka aboro siti ngū ka wū kpara. Yi ena awu ngū la enatikine.

Fū ah adu amala fū mūrū keke, gū ba, "Mū yia eyia, mū za darara ka-mū, de mū go kpa ekōtī!"

Ah de kpeke ngü!

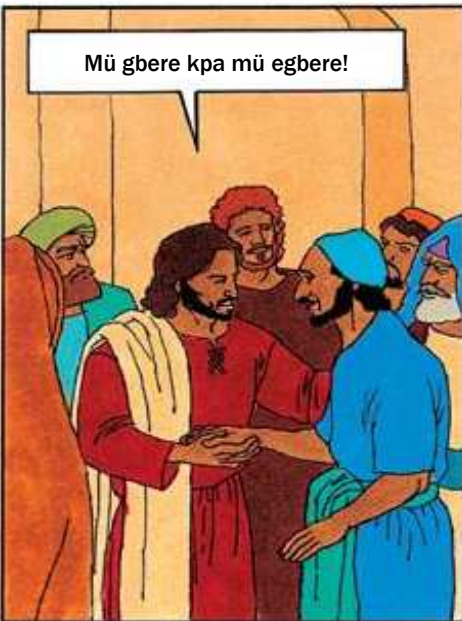
Ah te enü nü!

Wayi, ma tĩ eyi anü nü!

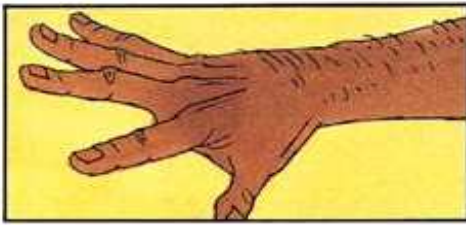
Amba wü ngü te Yesu ngbü emere ne, reke te wü gara kpara nda de. Gbü nguwa wü Yisaraye, sikipi ka Me la, wüh mere tima gbügbü na kpo de. Wü kovo ka Me ngbü efete Yesu teka riri ka sikipi ka Me. Te di bala, wüh efi gü ba, ngü teka aküwa kpara, ah de tima.

Dene komoko te kpakpa na ze aze. Wüh tĩ eyi ale fü kpara amere züka ngü gbü sikipi ka Me ne?

Mü gbere kpa mü egbere!

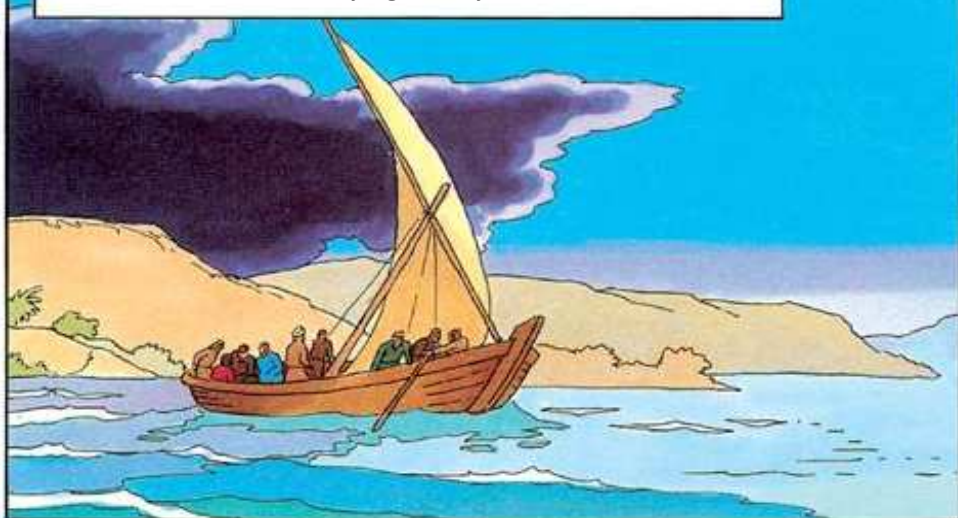
Wayi! Ma küwa eyi!

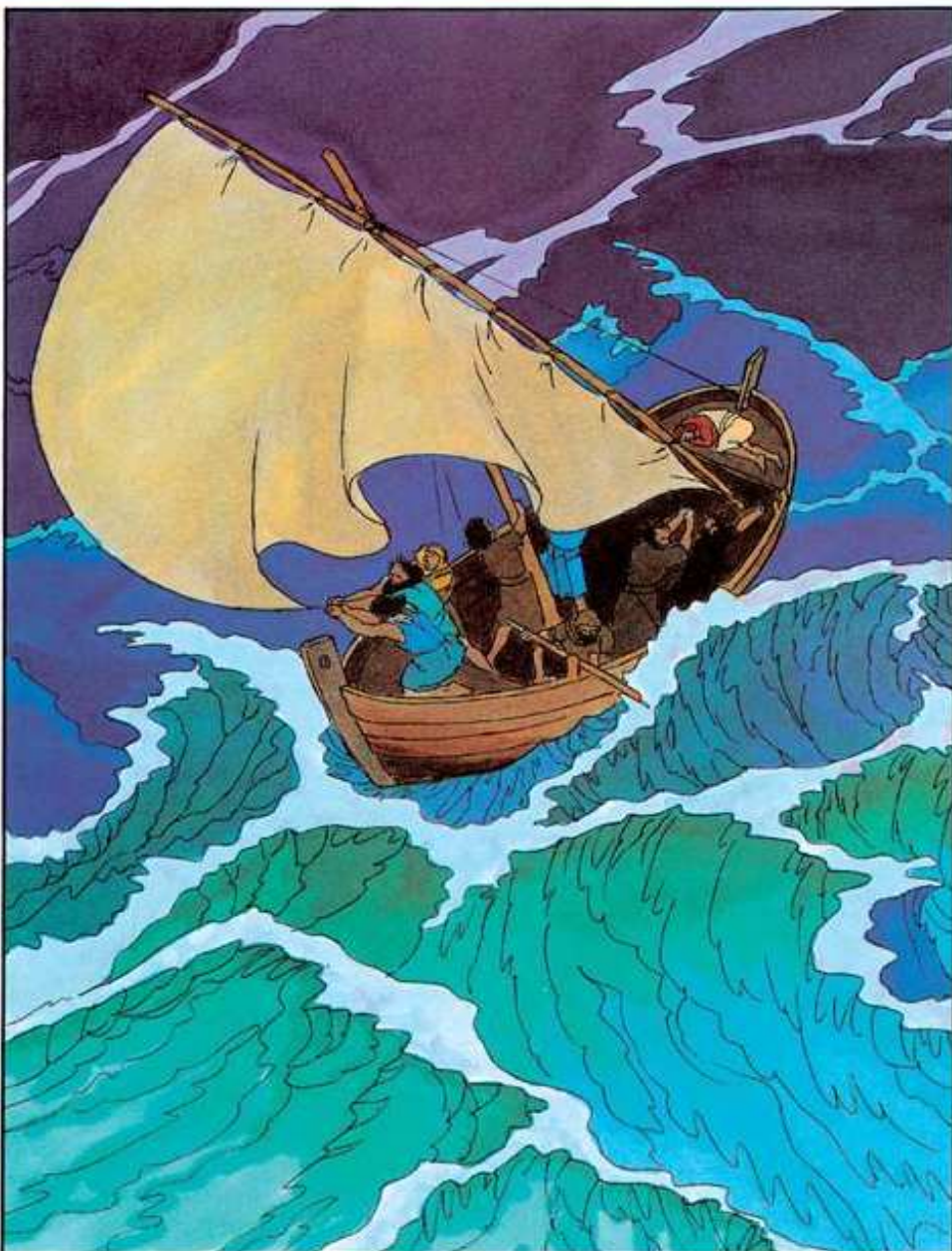
Ah le de nih nza ngü kaka asidi!

Ah le de wüh sere ngü la fü wü kovo agbü Yerüsalema, gü ba, engu kpo eyi esiti nzö wü kpara ka-nih.

Yesu ngbū enū de wū mūrū tima ka-ye gbū kūrūngba fūh yi-ngu Galilaya.

Fū mere wege akpo da efe gbū jia mere yi-ngu la.

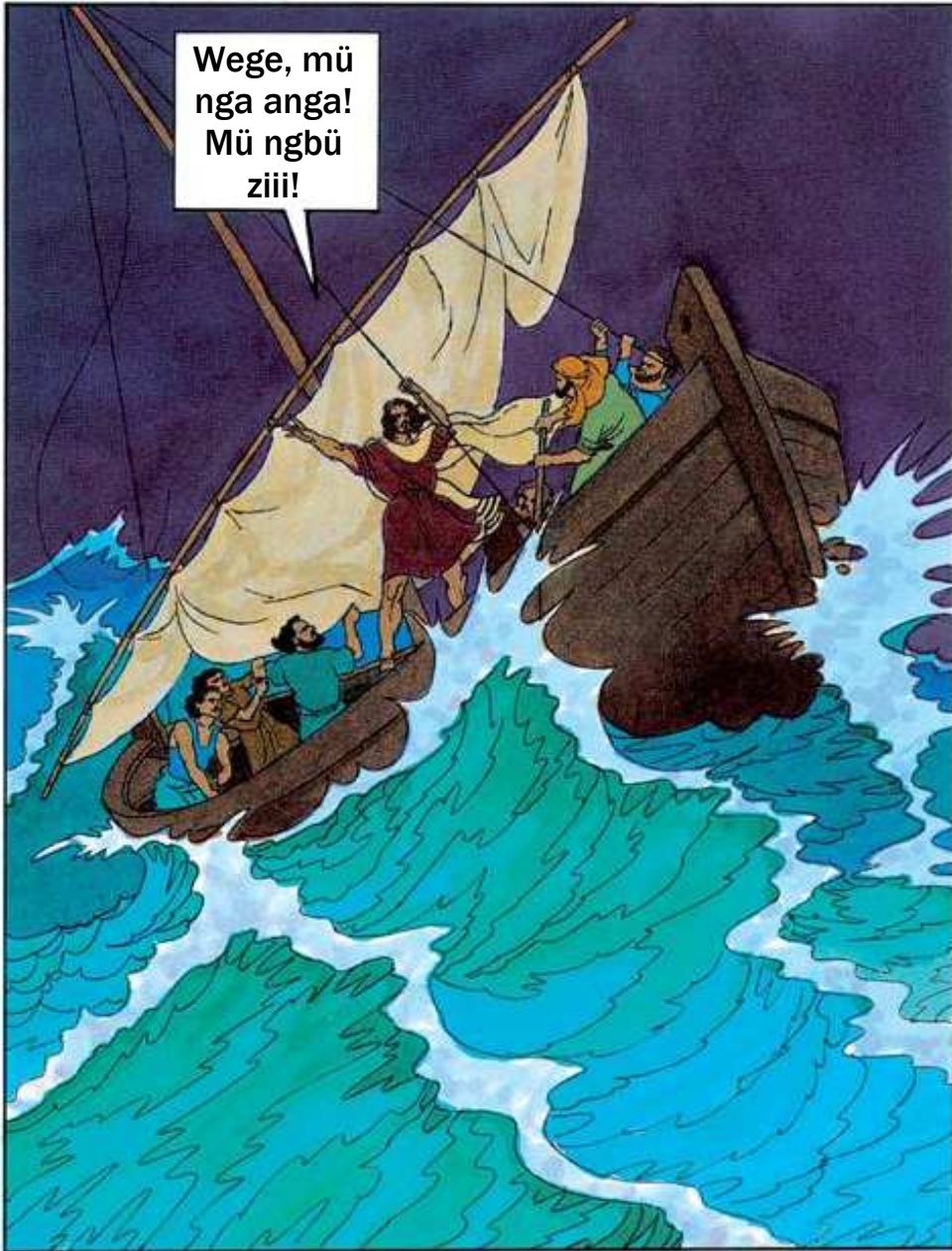

Mū le ta-ngū ele,
Mere kpara!
A te erī esa ngu!

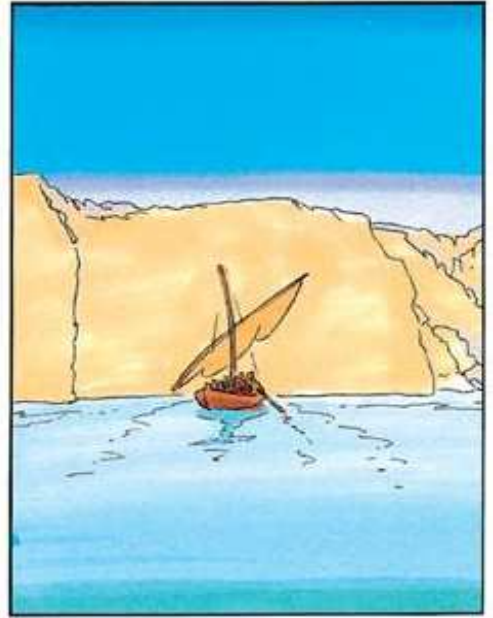
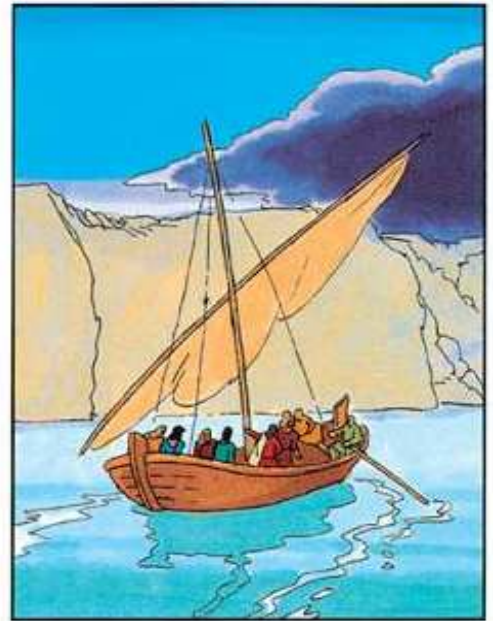

Yi ekpe neh cūrū ne?
Yi to maguma yi fere la
fi de?

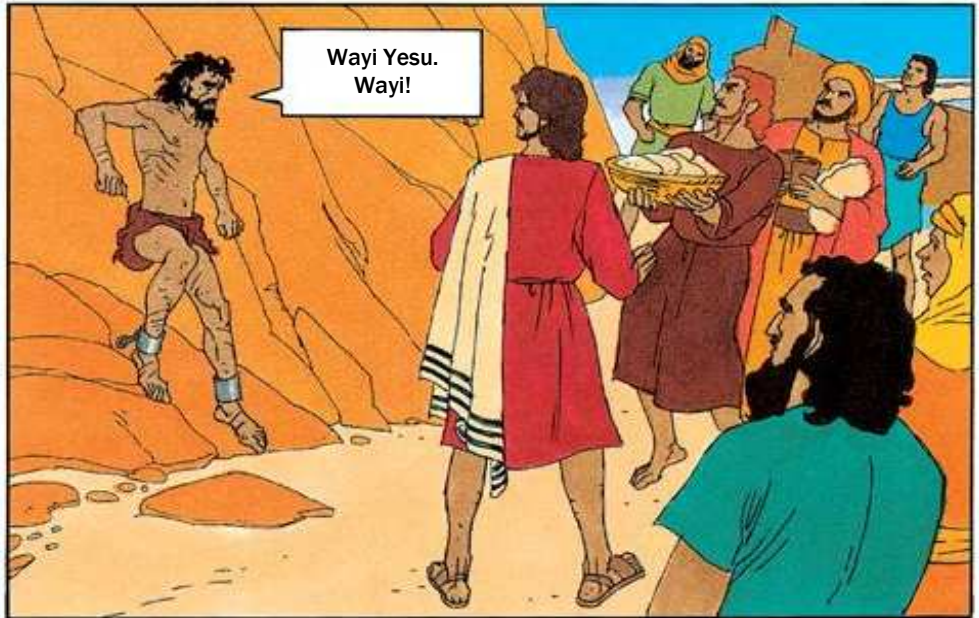
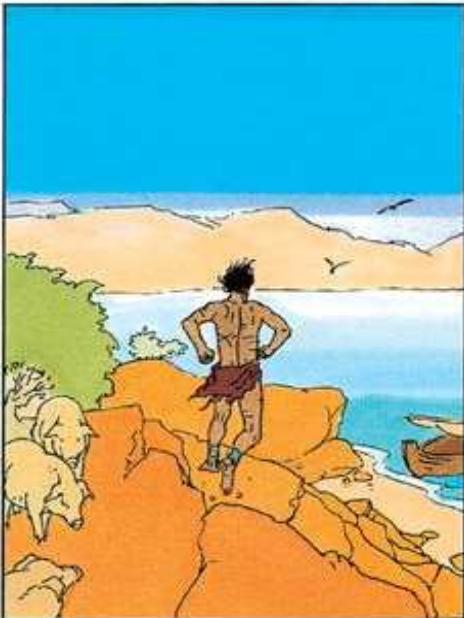

Wege, mü nga anga!
Mü ngbü ziii!

Fü ewü ayia ai kürünga ka-wü edere ngolo. Amba kpa eze wü da la...

Yiiii!

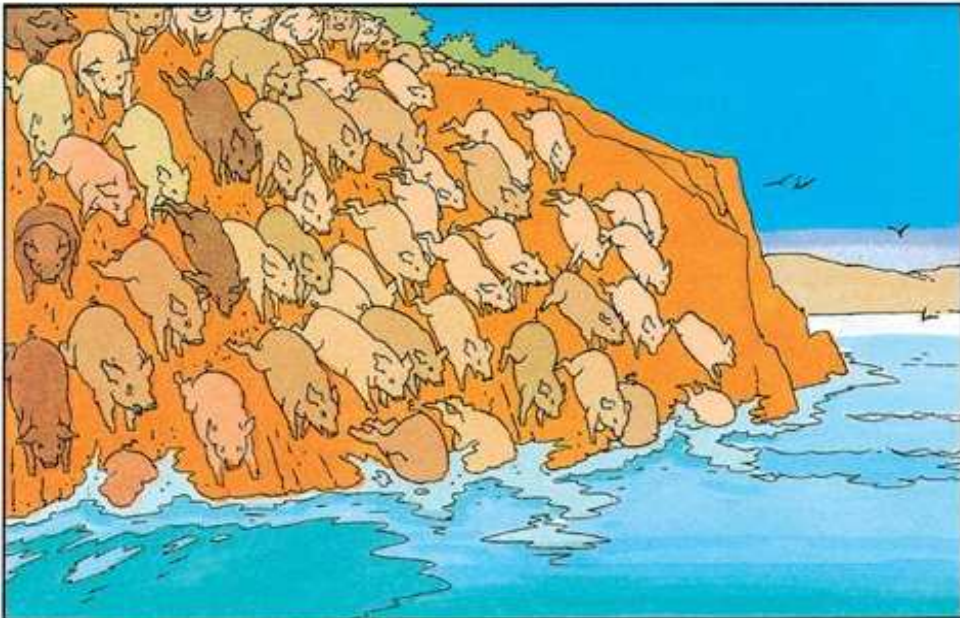

E-mere wu mba neh ne?

Ma kuwa eyi fanu!

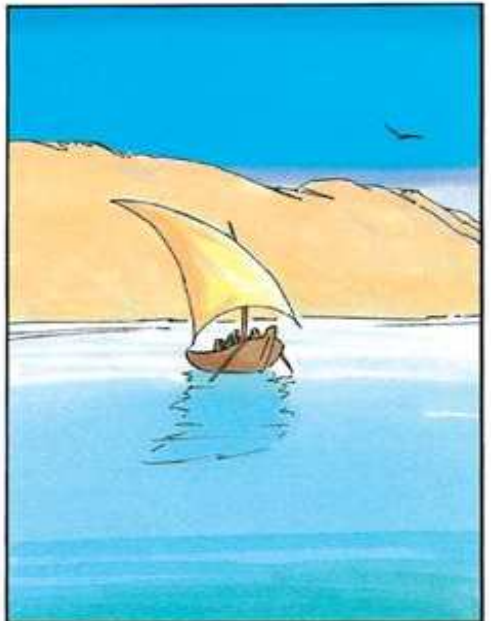
Fu wu muru mba azinga.

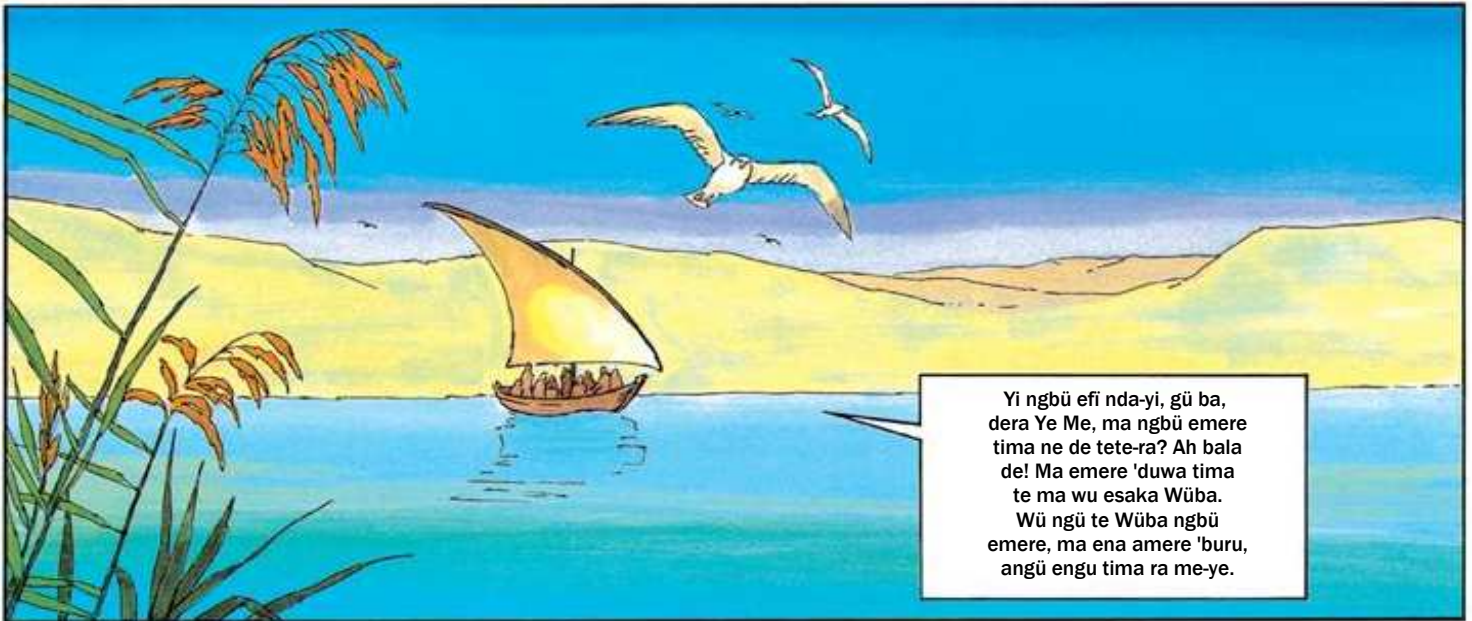
Nu enu!
Mu ce a
ace!

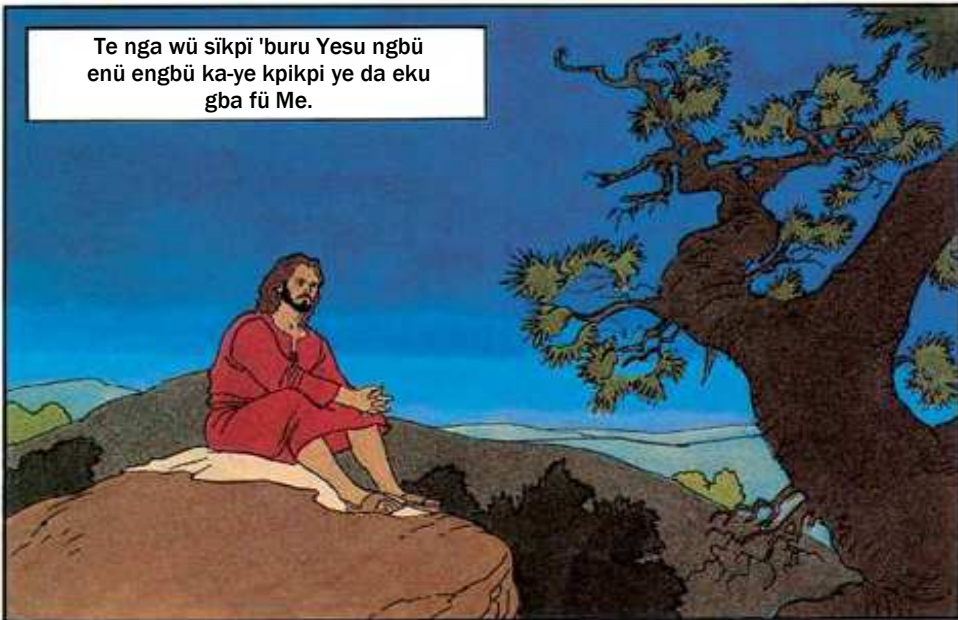
Ma enu gbü nga mü.

A'a, mü ngbü sene. Mü mala nga ngü de te Me mere fü mü ne fü wü kpara 'buru!

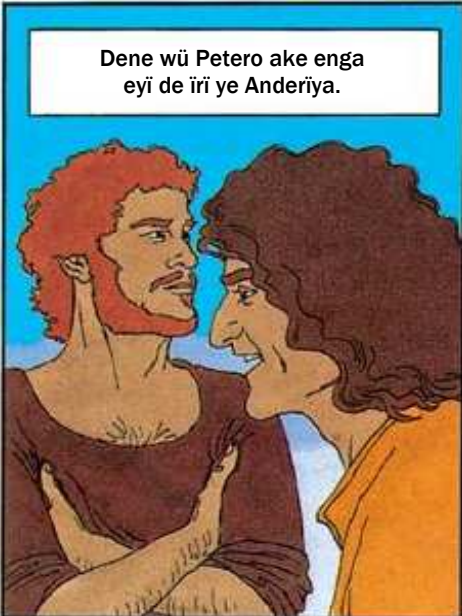
Yi ngbū efi nda-yi, gū ba, dera Ye Me, ma ngbū emere tima ne de tete-ra? Ah bala de! Ma emere 'duwa tima te ma wu esaka Wūba. Wū ngū te Wūba ngbū emere, ma ena amere 'buru, angū engu tima ra me-ye.

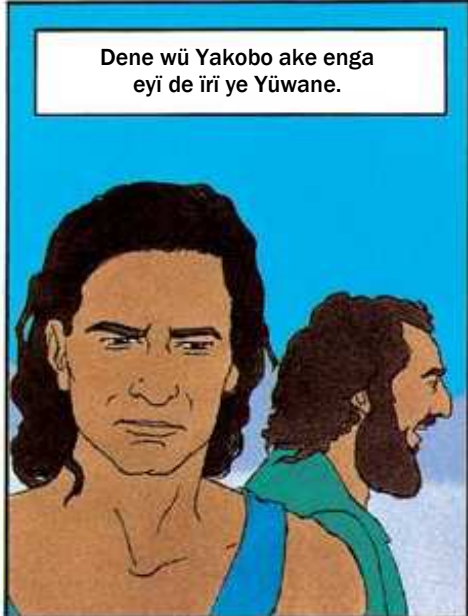
Te nga wū sīkpī 'buru Yesu ngbū enū engbū ka-ye kpikpi ye da eku gba fū Me.

Fūtanga ngū te engu yi-ta Me gbū biti la, fū engu ayia afe wū mūrū tima ka-ye 12 ne, ato wazi fū ewū, teka fū ewū adi eliki siti wū di engu me, da ekūwa wū kpara di. Fū ah ayia atima ewū 'basu 'basu te nga wū sū.

Dene wū Petero ake engu eyi de iri ye Anderiya.

Dene wū Yakobo ake engu eyi de iri ye Yūwane.

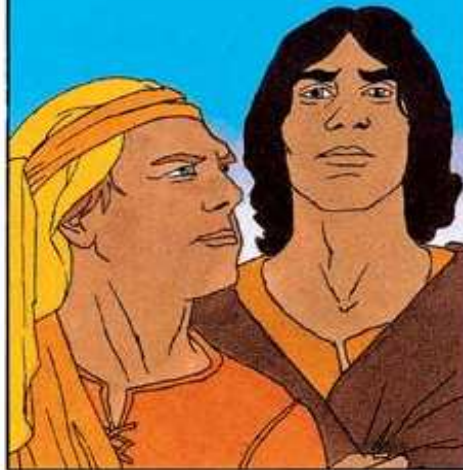

Dene wū Filipo ake Natanele...

Dene wü Toma ake Matayo.
Matayo ta de kpara te ngbü
ero jiasa fü miri ka Rüma.

Dene wü Tadayo ake gara
Yakobo...

Dene Simüna, te ngbü emere
gü teka tö ka-wü, ake Yuda
Keriyota...

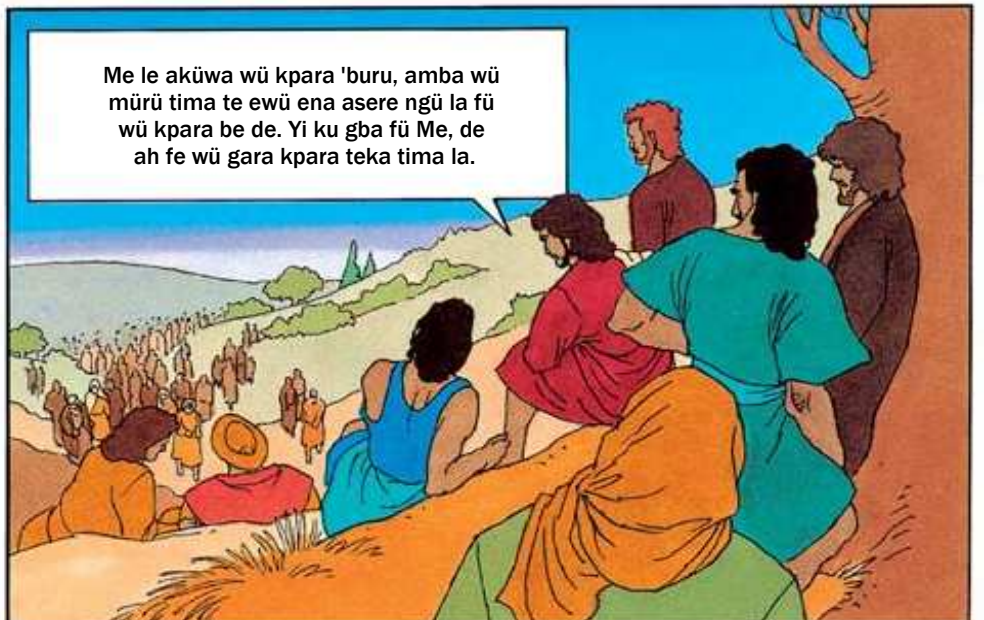

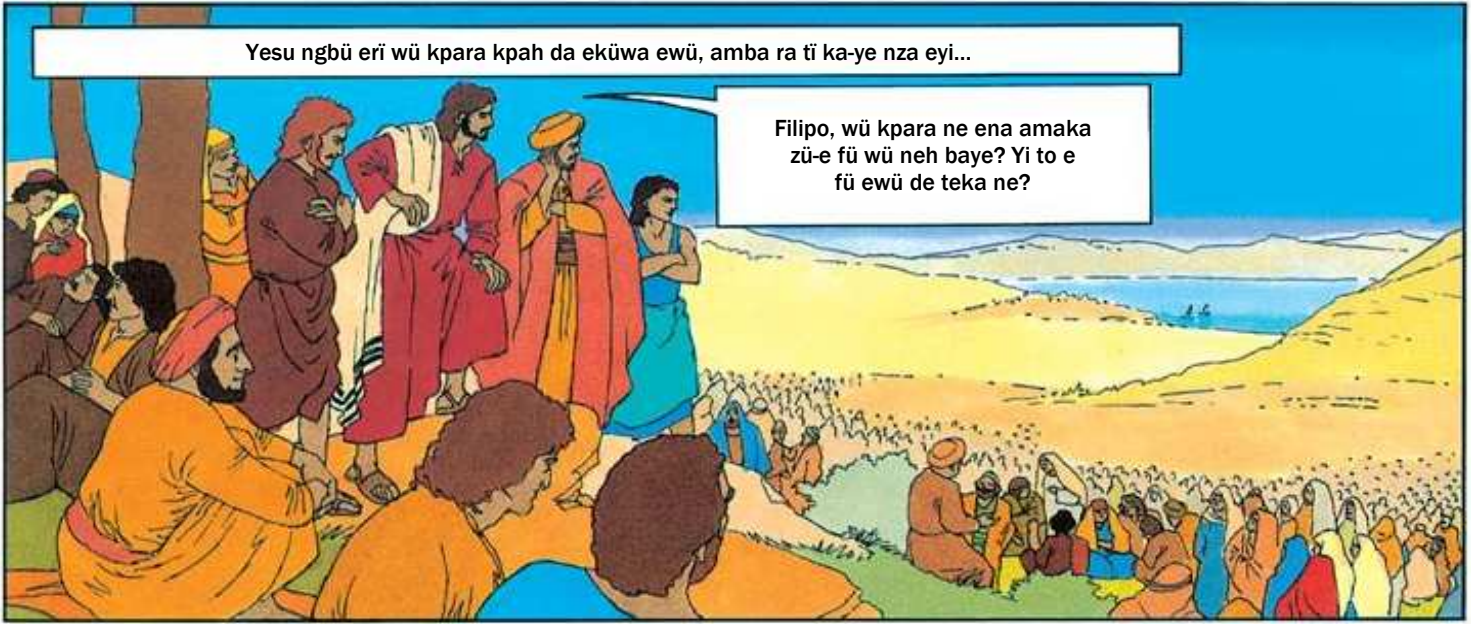
Yi nü enü. Mene kpara te ena ale yi,
ah le ra kpah eyi. Kpah bala, mene
kpara te le ra, ah le kpara te tima ra
ne kpah eyi.

Wü mürü tima 12 ne, wüh du
koro de mere tadu te ewü teka
tima te wüh nü mere. Fütanga
ngü la, Yesu le ta anü de wü
kpara ka-ye afe te-ewü, amba
mere bi wü kpara la ce nga
ewü nda-wü de.

Me le aküwa wü kpara 'buru, amba wü
mürü tima te ewü ena asere ngü la fü
wü kpara be de. Yi ku gba fü Me, de
ah fe wü gara kpara teka tima la.

Yesu ngbū erī wū kpara kpah da ekūwa ewū, amba ra tī ka-ye nza eyi...

Filipo, wū kpara ne ena amaka zū-e fū wū neh baye? Yi to e fū ewū de teka ne?

Mere kpara, jiase ka fe 'bajena tī ase e fū wū kpara la nda kpah de!

Gara jaji komoko ladū sene de ambata 'buruve bete jürü wū si 'basu esaka ye. Dela ko e te di

Yi biti wū kpara la, wüh ngbū gbū wū dasū 50, 50.

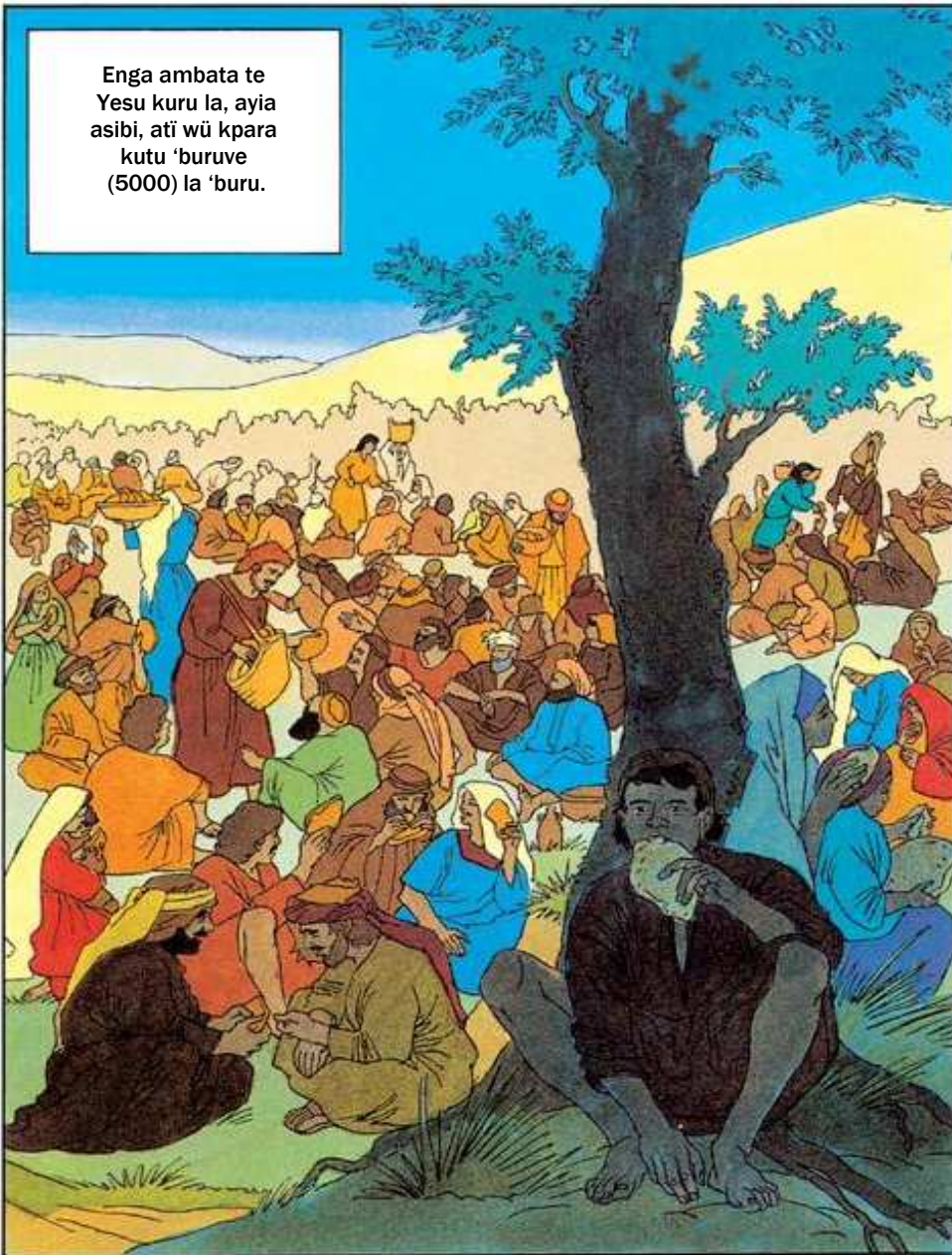

Fū Yesu agbo nga Me...

Fū engu akuru ambata bete wū si la.

Enga ambata te Yesu kuru la, ayia asibi, atĩ wũ kpara kutu 'buruve (5000) la 'buru.

Dela ena adi de E-kũwa-nih te wũ nabi mala nganga gũ ba, ah ena akoro ne.

Nih tĩ eyi ao engu mere miri ka-nih.

Ceka la! Du e te laki la, wũh biti gbũ wũ kuwu gbe gbe 12!

Lõ-ra tĩ eyi, wũ kpara go ego kpa ekõtĩ. Yi za kũrũngba la, de yi nũ kpa etangu. Ma ele angbũ nda-ra fũh da sene aku gba fũ Me.

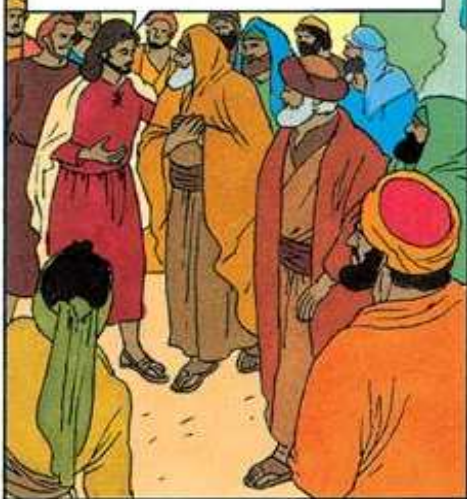
Wü gara kpara le ta de ani o Yesu miri ka-ani tete. Fingangü ka-ewü gü ba, engu tĩ eyi aliki wü Rūma te ewü ngbü gbü nzö ani ne. Wü vügü ka Yesu ngbü kpah eto moto gbü ngü la. Wüh ngbü fi bü da ekpa ngüngü te nga wü sikipi 'buru. Wüh ngbü ele de wü kpara 'buru di vügü kaka teka anza ngü kaka asidi.

Mere kpara, mü koro sene elaye?

Yi ngbü egiri ra ne bü teka ambata esikine te ma to fü yi ne?

Yi mere e afi nga zü-e de te ezi azi ne de, amba ah le de yi fi nga mene zü-e de te eto küküwa fi mere badi ne.

Ma de ambata te eto küküwa ka badi. Ambata la, ah de küte ra, te ma ena ato teka aküwa wü kpara füh kotö ne.

Angü komoko ne ena ato küte ye fü nih azü ne, neh baye baye?

Töndö ngü!

Yi ce engu! Yi nü enü akine, nih nü!

Ah ngbü efiti ka-ye kpara.

Yi le kpah eyi ace nga ra?

Miri, a ena anü nda-a ne kpaka da? Angü küküwa ka-ye bü duu esaka mü ne!

Wü kpara te ewü le ngü ka Yesu de ngbü fí ebaya ngü la esüka wü. Teka ngü la, fü engu ayia ace mere kötí ka Galílaya, anü sù de tima ka-ye gbü gara wü sù ka wü Yísarayele de wü gara kpara te ewü lala gbü nganga na, wü komoko de wü wurü-se.

Galílaya

Yerüsalema

Yísarayele

Sidi nga ngü la, fü Yesu ayia anye sù ka-ye agbü Yerüsalema.

Baka te engu ngbü enü

Wü kpara ngbü efi nda-wü gü ba, ma de neh da?

Wüh ngbü efi gü ba, mü de nabi.

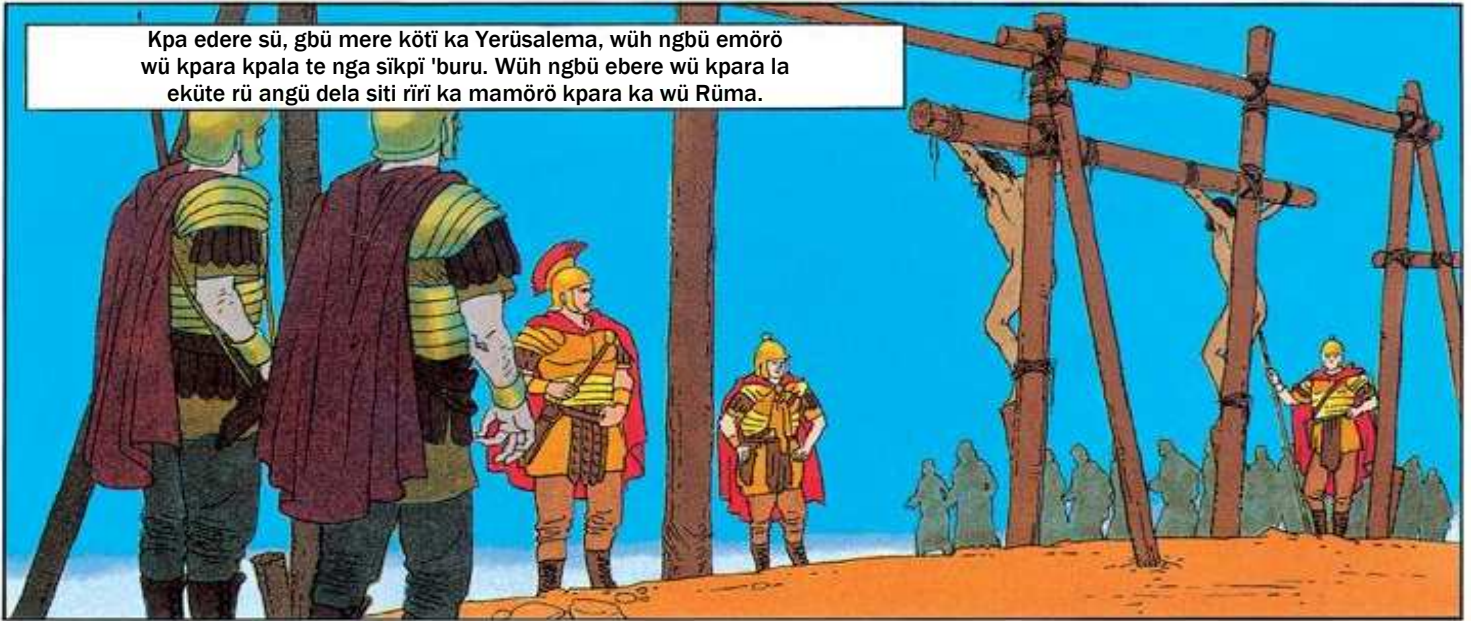
Anga de yi?

Yi ngbü efi nda-yi ga, ma de neh da?

Mü de Eküwa Kpara, Ye Me te ngbü fí mere badí.

Yi mere e asere ngü la fü wü gara kpara de. Angü ma yia eyi enü agbü Yerüsalema teka azü cinga akpi. Amba gbü sikpi bata, ma ena adu azükü gbü kpi la.

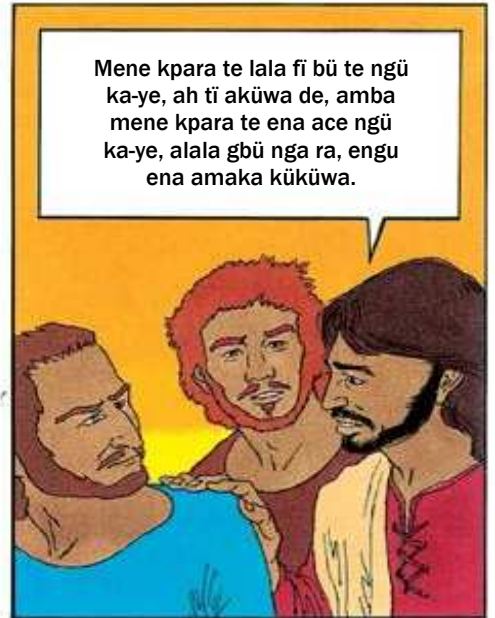
Kpa edere sü, gbü mere kötī ka Yerūsalema, wüh ngbü emörö wü kpara kpala te nga sīkpī 'buru. Wüh ngbü ebere wü kpara la eküte rü angü dela siti riri ka mamörö kpara ka wü Rūma.

Te mü ele adi de kpara ka-ra, mü mere e afi nga wü e ka-mü 'buru 'dö de. Mü reke te-mü tūngü ka kpi, baka kpara te ngbü ebī mere gbegete rü te ewü ena abere engu tete, amörö.

Mene kpara te lala fi bü te ngü ka-ye, ah ti aküwa de, amba mene kpara te ena ace ngü ka-ye, alala gbü nga ra, engu ena amaka küküwa.

Gina riri te Me to fū nih, gü ba, mü le Me de maguma mü 'buru.

E'ba'basu na gü ba, mü le wü bu mü baka küte mü.

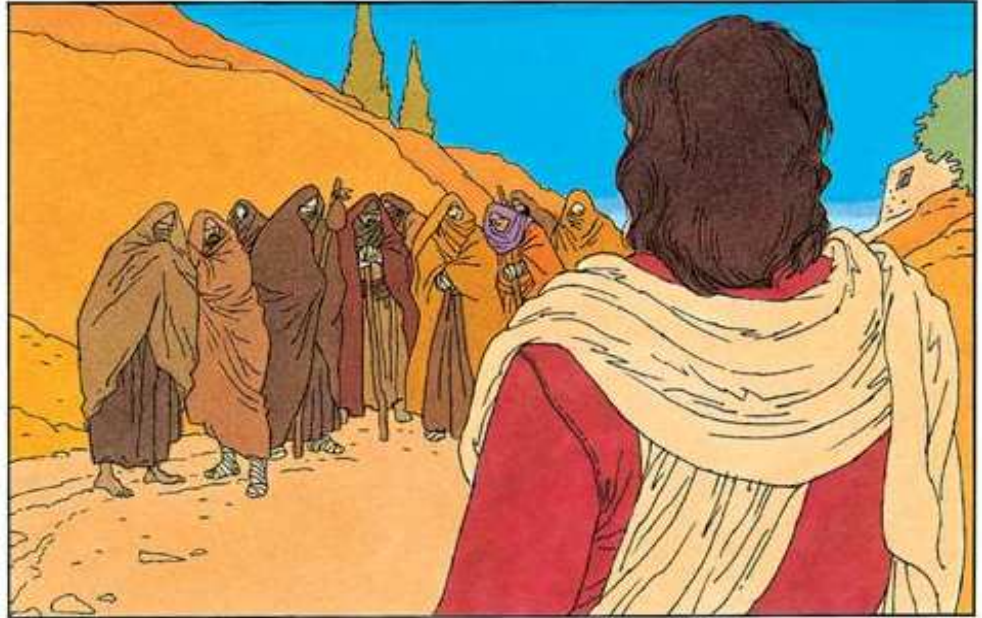

Gbü wü re la, gbü tō ka wü Yisaraye, wüh le de wü mürü jiakō ngbü esüka wü kpara de. Teka ngü la, fú ewü ao sü ka-ewü kpikpi ye edere sü.

Wü mürü jiakō la ngbü enü da eba rere teka de wü kpara wu gü ba, ani te enü.

Wü mürü jiakō!
Wü mürü jiakō!

Miri Yesu! Mü ceka la bü cinga te a ne!

Yi nū enū, yi sere kūte yi fū wū kovo ka Me.

Nih ena anū kpaka kovo ka Me neh teka ne?

Te engu ena awu jiakö eküte nih ne, nih ena aküwa gbü lö-ra la?

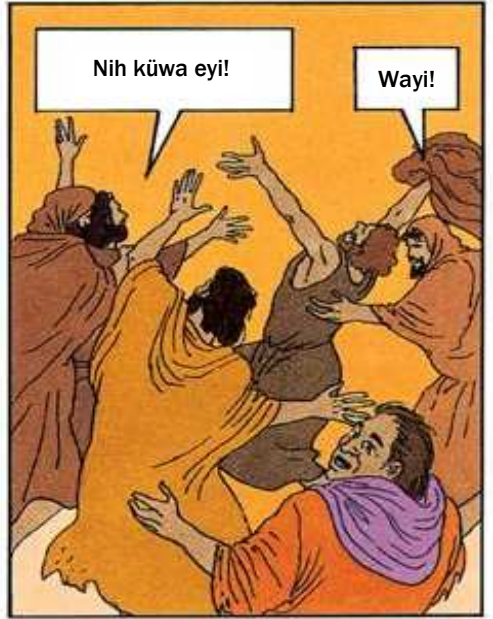

Dene neh ne ngü ne?

Ee!

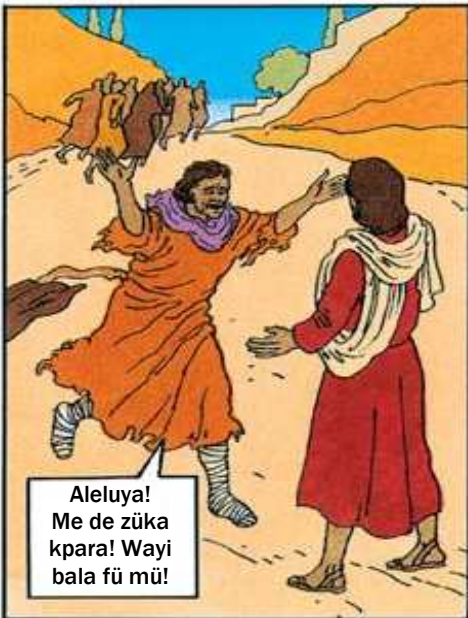

Ceka la, ma küwa eyi!

Nih küwa eyi!

Wayi!

Aleluya! Me de zūka kpara! Wayi bala fū mü!

Wüh küwa yi ta wū kpara 10 de? Wū gara yi siye? Wüh le akoro agbo nga Me nda-wü de?

Mü yia eyia! Tekka te mü le ngü ka-ra, ma küwa küte mü de kuru mü eyi.

Fü wü mere kpara ka wü Yisarayeले agbü Yerüsalema ayia atima wü mürü tima ka-wü de mani teka awu ngü de te Yesu ngbü endoro di ne, angü wü tima kaka 'buru de te engu ngbü emere ne, reke gbü jia ewü nda de. Kükürü de...

Angü ah ngbü eo awuba de wü kpara te wü ngbü emere siti ngü baka wü mürü waza bete wü kpara te wü ngbü ero jiasse eto fü miri ka wü Rüma...

Ma koro teka aküwa wü kpara te ewü dürü te kaje ka Me eyi asidi.

Teka te Yesu ngbü eküwa wü kpara gbü sikipi ka Me ne...

Mü küwa eküwa!

Angü Yesu le ngü ka wü jaji fa sü...

Yi ce wü jaji de wüh koro kpaka ra, angü sü ka Me ngbü ele mene wü kpara de maguma wü baka nda wü jaji de bala.

Wüh tima ngü de Yesu koro agbü Betaniya, gara engä köti te di gbü mari ede Yerüsalema, angü Lazaro ngbü eke ake. Lazaro de wü di engä ni ye tangbase 'basu, Marata ake Mariya, ta de wü züka awuba ye Yesu. Te Yesu nü koro tete agbü Betaniya, fü engu aje gü ba dene, Lazaro kpi eyi. Nganga ra eyi gbü tö sikpi bala dene.

Miri, fü mü adi ta ladü sene la, de bane engä ni ra ti akpi de!

Marata, engä ni mü ena azükü.

Wayi, ma wu kpo gü ba, engu ena adu azükü te gara, gbü adu sikpi te wü kpara ena azükü tete gbü kpi.

Ma de kpara te ngbü ezükü kpara gbü kpi kpah da eküwa ewü. Mene kpara te to maguma ye fere, engu ena aküwa fi mere badi. Marata, mü le ngü la eyi?

Wayi miri, ma le eyi gü ba, mü de Ye Me ta te Engu mala nganga, gü ba, ni ena atima teka aküwa wü kpara füh kotö ne.

Yi ti engu neh siye?

Miri, mü nü enü akine, mü ceka!

Yi ceka la, ah te eku gba! Fanü, ah le engu fa sü.

Te engu ena adi ta ladü sene, de bane Lazaro ti akpi de.

Gbü nguwa wü Yisaraye, wüh ngbü egaga kövö de bongo, fü ewü ati gbü mbükü te ewü ji gbü da.

Yi nzi ngbürikü da la asidi!

Miri, sese na dene efu afu, angü ah ra eyi sikipi bala dene...

Mü ena awu wazi ka Me.

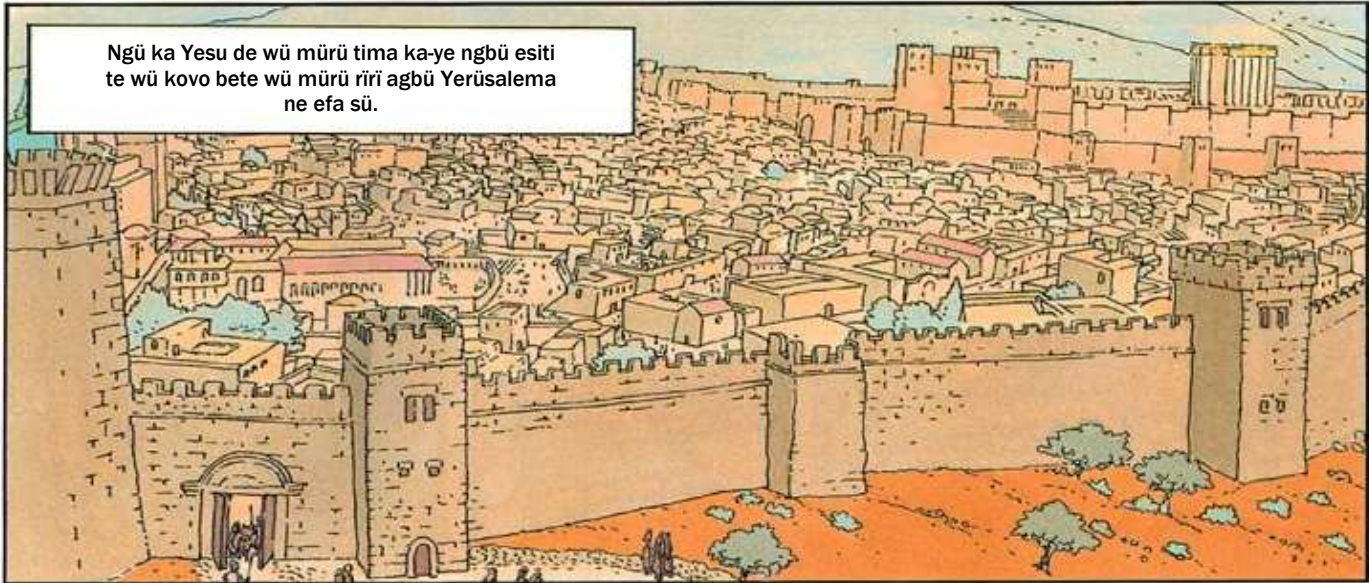
Wüba, ma ngbü emala ngü ne bane teka de wü kpara de te wüh rü ede ra ne, wu fanü fanü gü ba, mü tima ra me-mü.

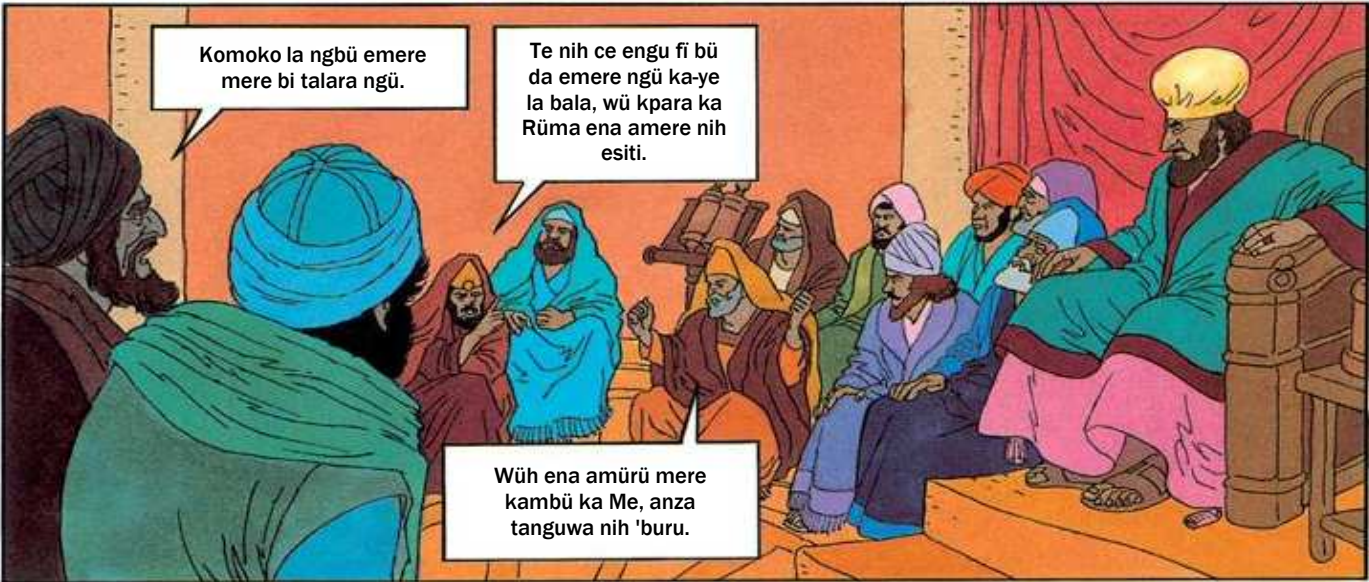
Lazaro, mü koro eko kpa etanü!

Yi furu wü bongo de eküküte la asidi de engu go.

Ngü ka Yesu de wü mürü tima ka-ye ngbü esiti te wü kovo bete wü mürü riri agbü Yerüsalema ne efa sü.

Komoko la ngbü emere mere bi talara ngü.

Te nih ce engu fi bü da emere ngü ka-ye la bala, wü kpara ka Rüma ena amere nih esiti.

Wüh ena amürü mere kambü ka Me, anza tanguwa nih 'buru.

Yi fi ngü la mbi mbi mbi. Ah reke fa sü, te kpara biringbö ena akpi bü me-ye, teka engu de te tanguwa nih ena anza 'buru.

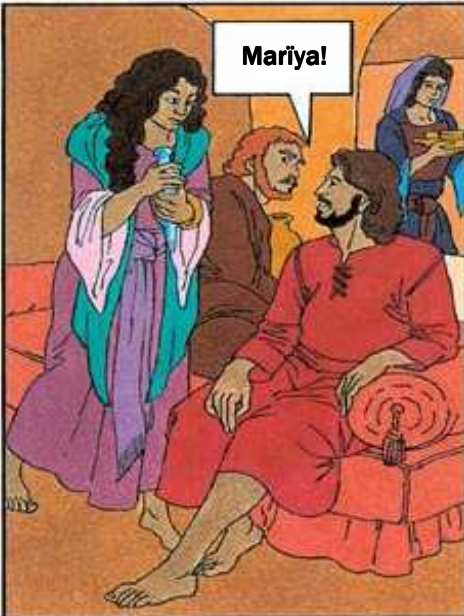
Te ah bala, ah ele de wüh mörö Yesu asidi!

Akpo gbü sikipi la, fü wü mere kpara ka wü Yisaraye akpo egiri kaje, te ewü ena azoro Yesu tete, ato esaka wü Ruma. Angü wü Ruma me-wü aduku kpara, te wüh di de wazi teka akolo liya ka kpi.

O Yesu di ta la agbù Betaniya...

Mariya!

Apa! Zuka semü de bane, ta te wüh ena amaka bi jiasè gbügbü ne?

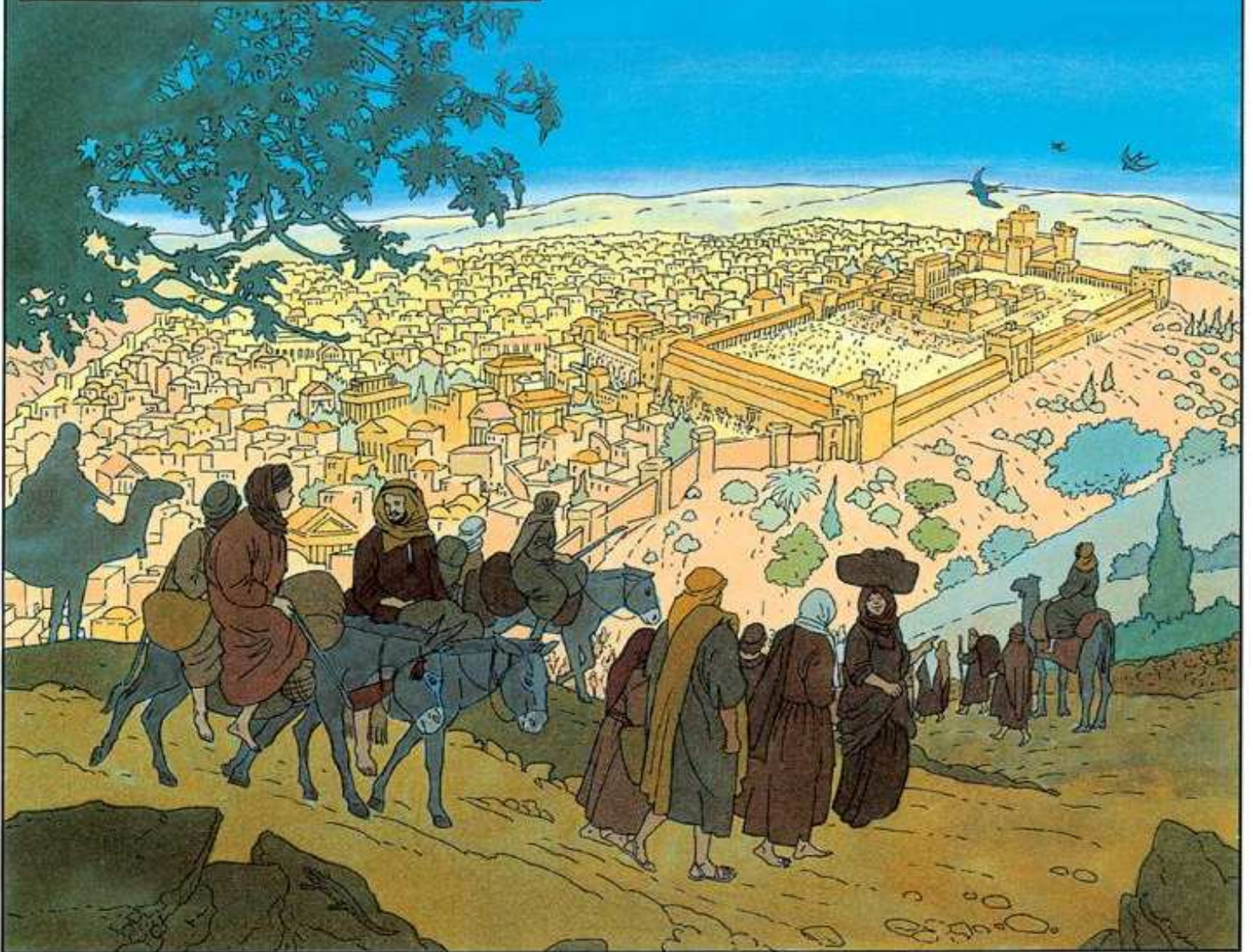
Ah reke ta pe te nih ena ato jiasè de bala fù wü mürü cinga!

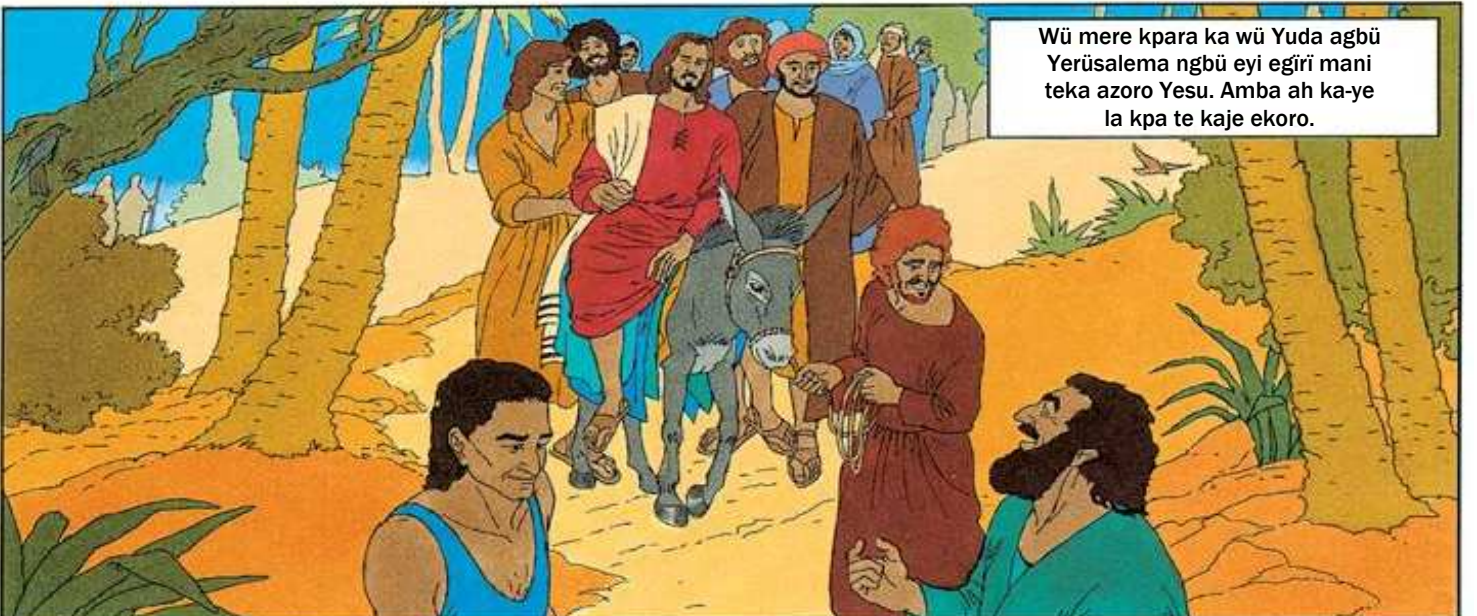
Yuda, ce engu ace. Ah ngbü dela ereke küte ra, fù ewü ati.

Mere sikipi ka karama ka Pasaka eyi gbü mari.
Mere bi wü kpara te enü agbü Yerüsalema.

Wü mere kpara ka wü Yuda agbü
Yerüsalema ngbü eyi egiri mani
teka azoro Yesu. Amba ah ka-ye
la kpa te kaje ekoro.

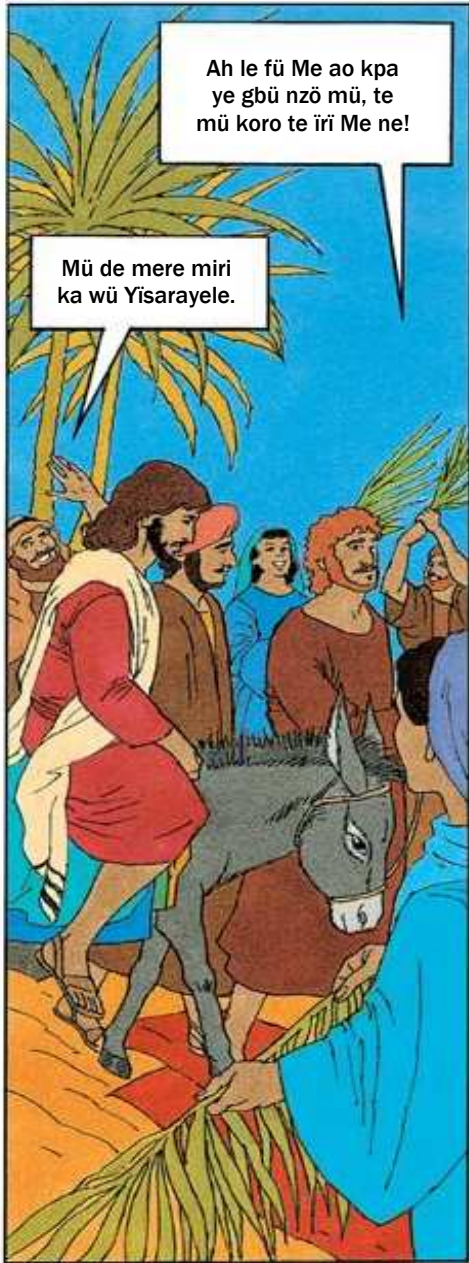

Mere bi wü kpara ngbü de tadu te ewü teka kokoro kaka.

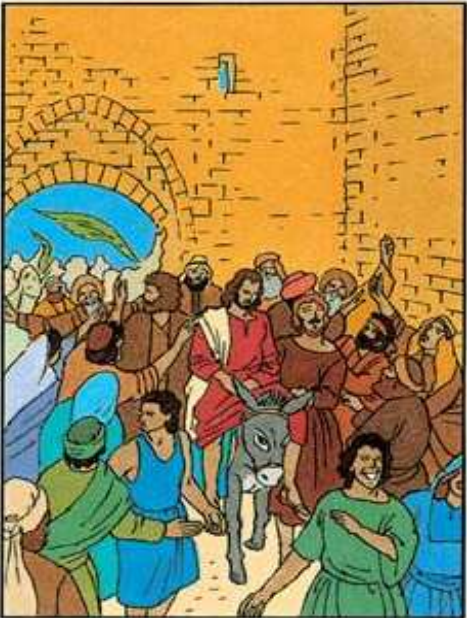
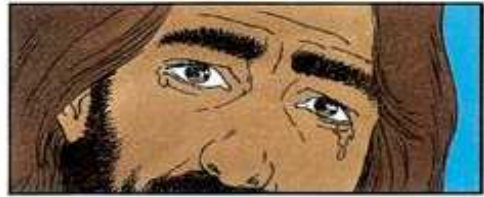
Wayi bala!

Wayi bala!

Ah le fū Me ao kpa ye gbü nzö mü, te mü koro te iri Me ne!

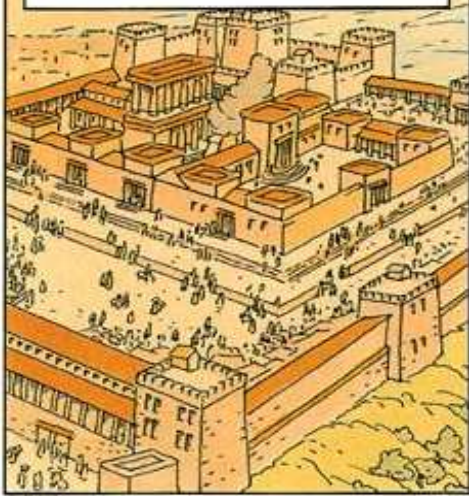
Mü de mere miri ka wü Yisaraeyele.

Ceka la! Wü kpara ci tine eyi 'buru efa nganga!

Te ah bala, nih ti azoro engu kü de.

Mere kambü ka Me te wüh ngbü egbo nga Me gbügbü na ne, ah kpa gbü Yerüsalema.

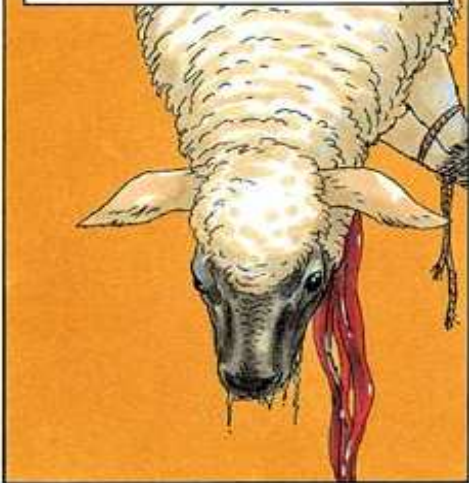
Wüh ngbü ta emörö wü togo kambiliki kpala gbü karama ka Pasaka la te nga wü re 'buru.

Wüh ngbü eto wü kambiliki la bala kpa esambü ka Me teka areke ngü esüka wü di de wü Me.

Amba mene züka kambiliki te ewü ena awa ba la'bi te ena afa wü kpara gbü siti ngü neh engu deyí?

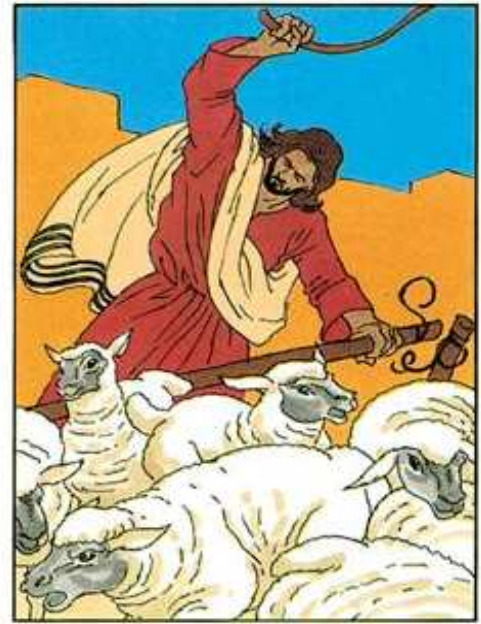

Kpa etambasü mere kambü ka Me la, wü gara kpara ngbü ta ekura jiasa, da ecinzi wü e ka-wü, wü gara da ese e.

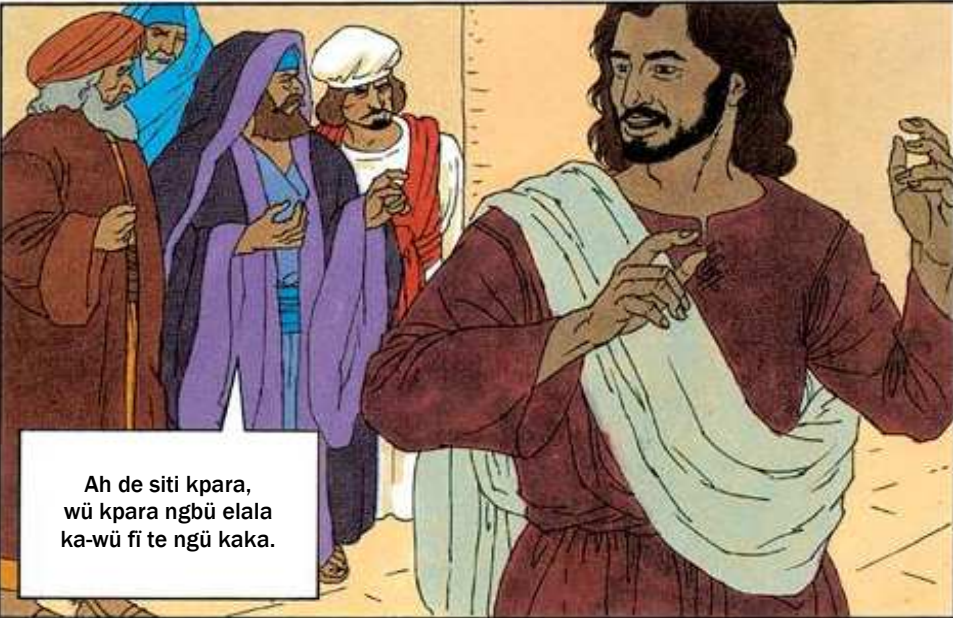

Yesu ta kph ladü kpala...

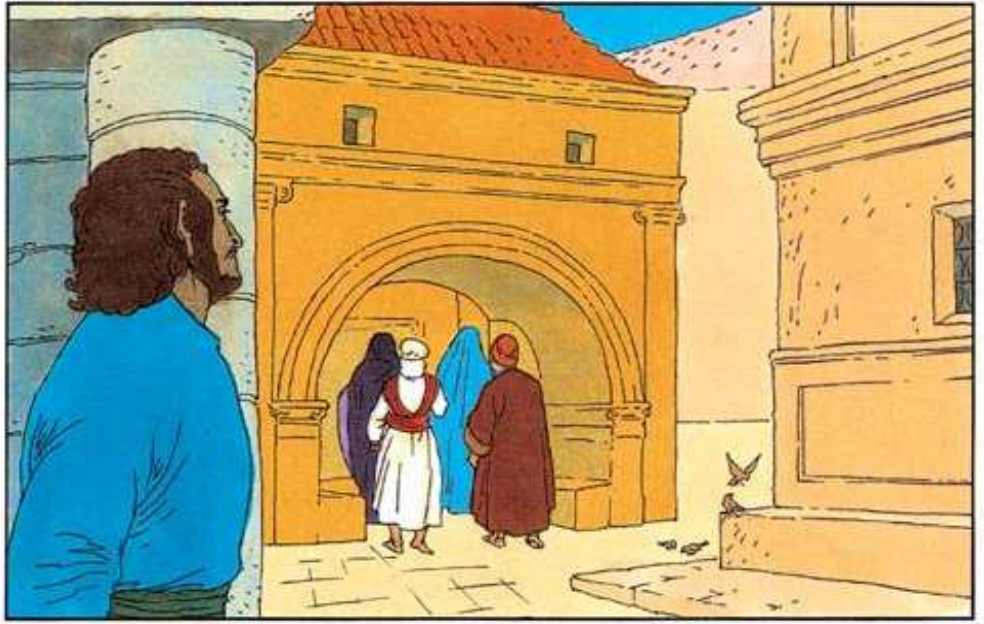
Kambü ka Me de sü ka ku gba fü Me, amba yi du fü o nda-yi neh sü ka wü mürü zi tete?

Ah de siti kpara, wü kpara ngbü elala ka-wü fi te ngü kaka.

Nih ena anza ngü kaka titine!

Te nih fiti engu la, nih ti eyi azoro engu amörö.

Nih mere e amere ngü la gbü karama ne de, angü ah le de siti ngü mere te-ye gbü karama ka Pasaka de.

Ma ena ato Yesu fü yi!

Dela Yuda, süka wü mürü tima kaka!

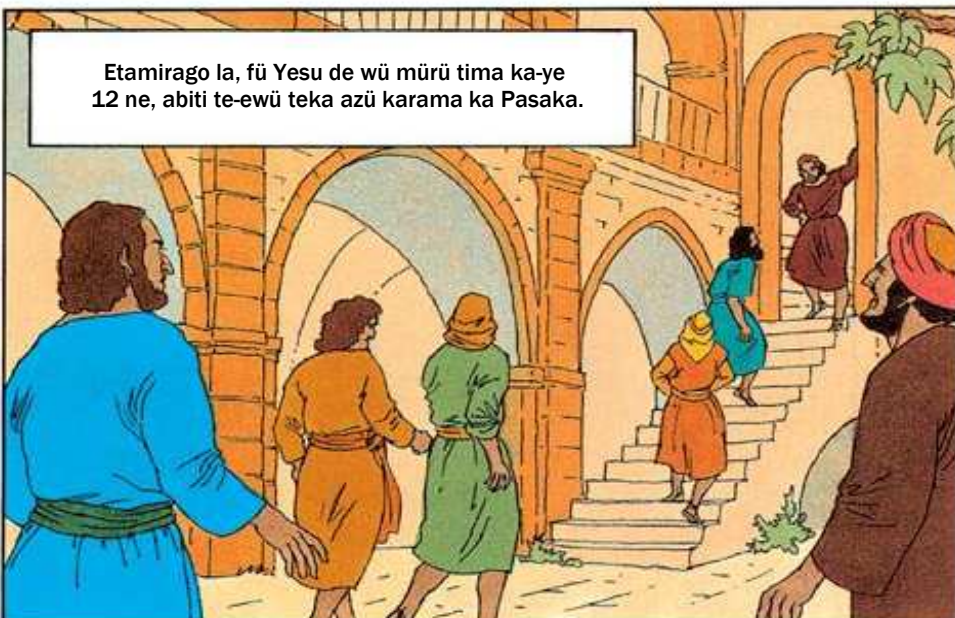
Yi ena ato jiasse fere neh fe teka ngü kaka?

A ena ato jiasse fü mü baka 30 teka Yesu, te di baka jiasse te ewü ese labi di.

Te engá gina fú karama ka Pasaka, Yesu za mere bi lö-ra da emala ngü ka Me fú wü kpara kpa etambasü mere kambü ka Me, di bü esüka bi wü ngü de te wü kovo ka wü Yuda ngbü etiri kaje fefe na ne.

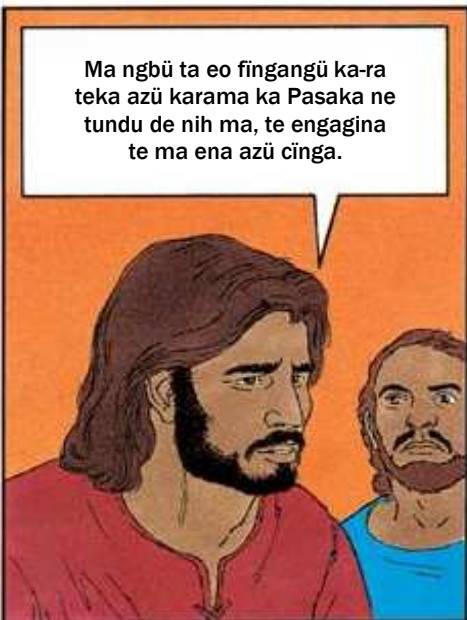
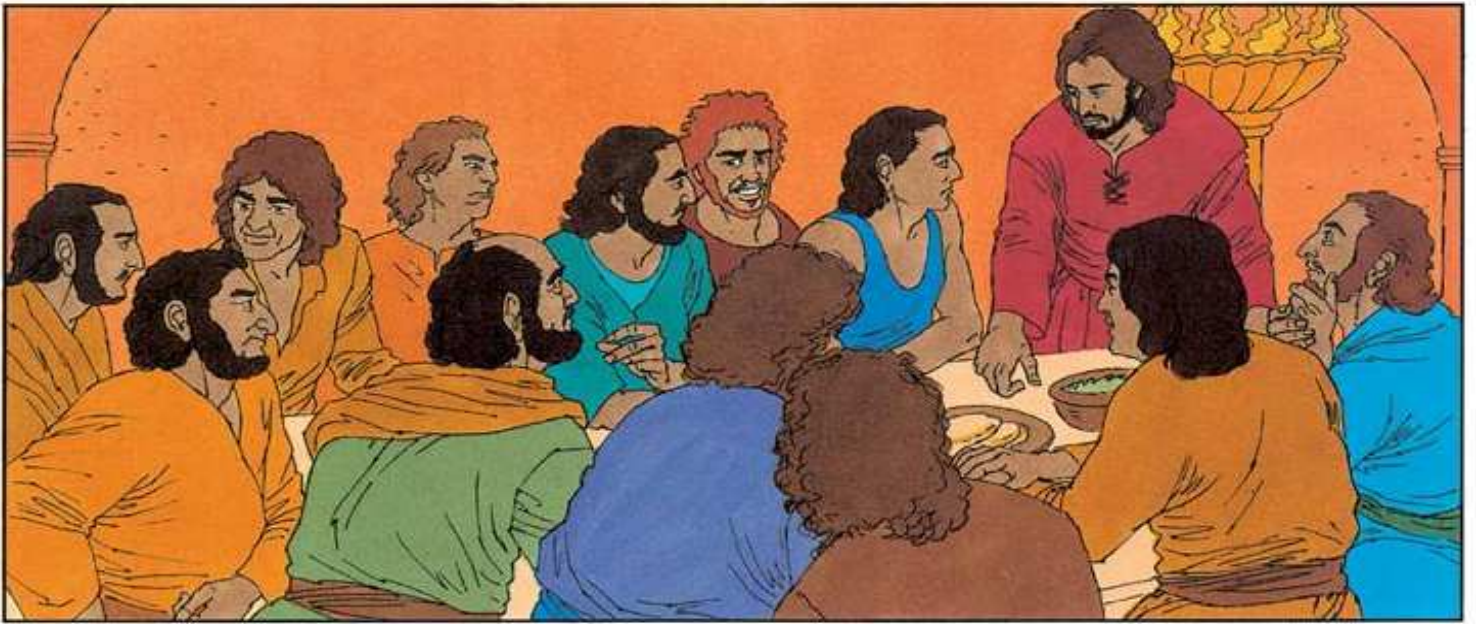

Etamirago la, fú Yesu de wü mürü tima ka-ye 12 ne, abiti te-ewü teka azü karama ka Pasaka.

Ma ena amere ngü la gbü bití ne!

Ma ngbū ta eo fingangū ka-ra teka azū karama ka Pasaka ne tundu de nih ma, te engagina te ma ena azū cinga.

Wū mere kpara ngbū ele de wū kpara di emere tima fū ani ganzi, amba nda-yi, yi mere e amere

Mene kpara te o te-ye labi ka wū bu ye ena angbū me-ye memere.

Ma ngbū esūka yi sene baka labi.

Miri, mü ena azürü lö ra me-mü baka labi?
A'a, bala de!

Petero, te ma zürü lö mü de la, amba mü de kpara ka-ra nda-mü de.

Miri, te ah bala la, de mü zürü tine nzö ra de wü kpa ra 'buru!

Te kpara zürü küte ye eyi la, ah le tine bü de wüh zürü lölö.

Dera, te ma di de mere kpara ka-yi, yi wu ngü te ma mere fü yi baka labi ne eyi. Ah ele de yi di emere ngü ka lele esüka yi kpah bala.

Süka yi ena ato ra fü vügü.

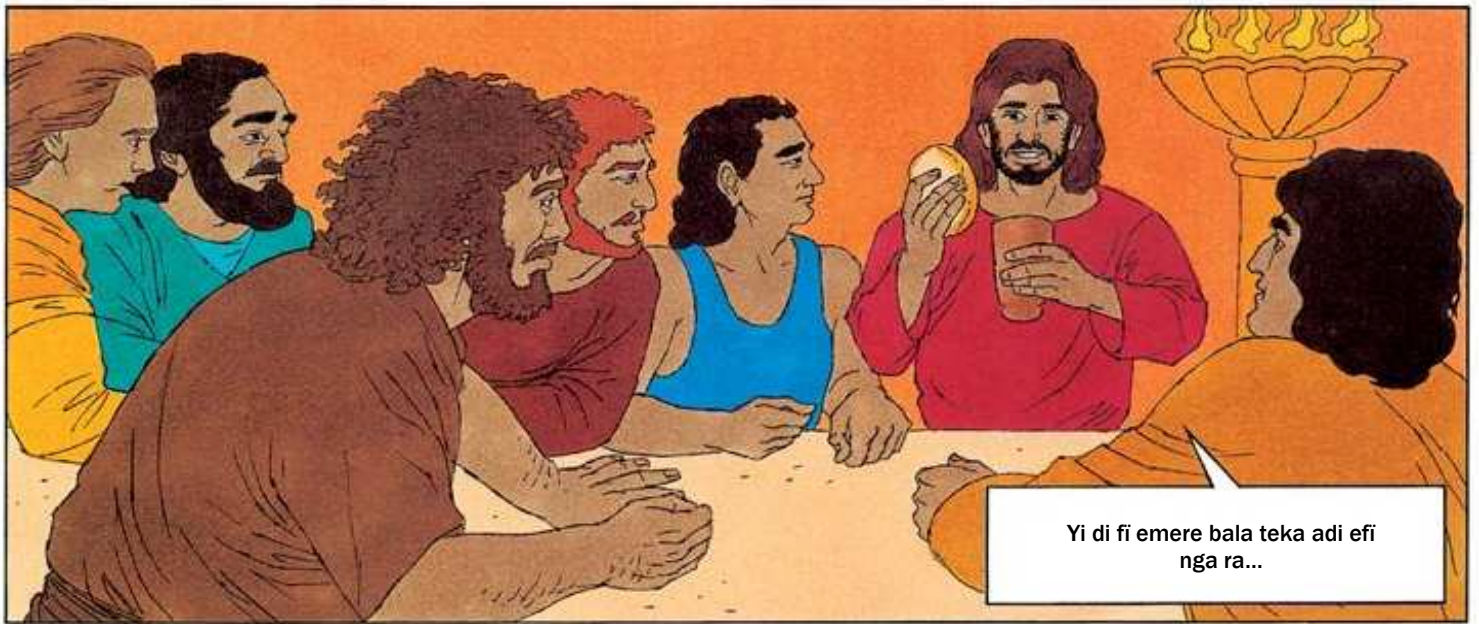
Ah ena adi dera?
Ah bala?

Bala de!

Yuda, mene ngü te mü ele amere, mere emere kere ke!

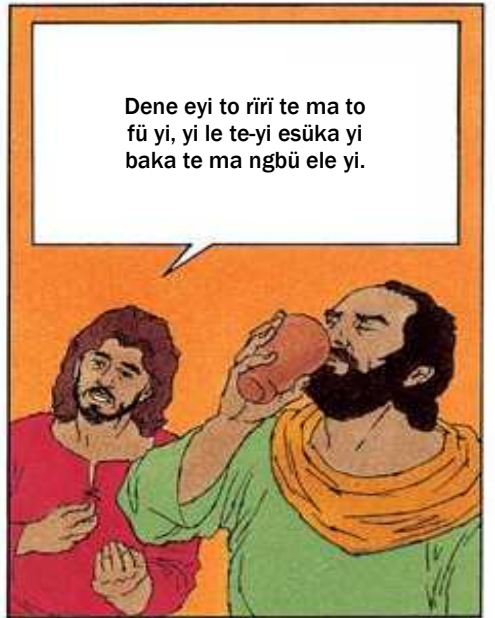
Yi di fi emere bala teka adi efi nga ra...

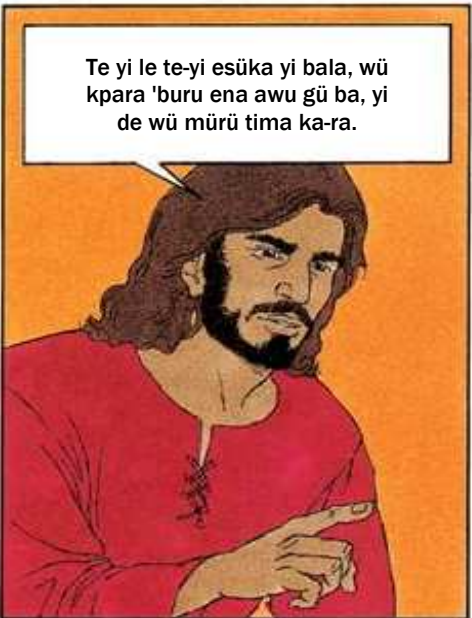
Yi zü ambata ne ezü, ah de küte ra.

Yi nzö fi vünü de gbü ndü'ba ne, ah de ngüte ra te ena atökö teka aküwa yi. Angü yi koro eyi vüngüte de wü Me.

Dene eyi to riri te ma to fü yi, yi le te-yi esüka yi baka te ma ngbü ele yi.

Te yi le te-yi esüka yi bala, wü kpara 'buru ena awu gü ba, yi de wü mürü tima ka-ra.

Miri, ma ena alala sidi nga mü gbü wü sü te mü ena anü tete. Nih ena akpi ake nih ma.

Petero, mü ena acere nga mü du bata, o moko ngü mī koko la de.

Etamirago la, fū Yesu de wū mūrū tima ka-ye ayia
ace mere kötī la, amba Yuda esūka ewū nda tīne ma.

Ma yia eyi ece yi ace dene, amba Wüba ena
atima Nzila Wazi ye te ena ale ta-ngü te yi,
fū ah angbü de wü yi te nga sīkpī 'buru.

Sü de te ma ngbü enü tete na
ne, yi wu kaje engu kpo.

Ma de kaje te enü kpaka Me. Ma
de zu ngü. Ma de eküwa kpara.
Te kpara le ra de la, engu tī
akoro kpaka Wüba kphah de.

Yi ngbü la sene. Ma enü mba
gbü mari sene aku gba fū Me.

Wüba, te ah mbi gbü jia mü la,
de mü za cīnga de eküte ra ne asidi.

Ngü ma. Mü mere baka fīngangü
ka-ra de. Mü mere baka te mü le!

Dene lö-ra te yi era gbügübü?
Yi yia eyia etikpi! Kpara te le ato
ra fù vügü ne, koro eyi!

Yi zoro mene kpara de te ma
ena afaka engu.

Mandī Mere Kpara!

Yuda, mü ngbü efaka ra ne,
teka ato ra fù vügü?

Miri, nih ena
agü gü?

Ah bala de!

Fü Yesu ace te-ye esaka ewü, fù ewü azoro.
Fü wü mürü tima kaka ayia akpe abaya faaa.

Wüh za Yesu nü di kpaka mere kpara füh kpökpö ka wü kovo ka wü Yisaraye. Fü wü Petero ake Yüwane angbü efa nga ewü mba canza kpa sidi.

Fü Petero anü arí akoro kpa etambasü.

De mü, yi ta ake di de?

A'a, ma wu komoko la nda-ra kü de.

De mü, mü de süka ewü de?

Ho!
Ah bala de!

Ma wu mü kpo! Mü tìne ladü de wü Yesu kpala.

Ma wu nda-ra ngü ka-mü de te mü emala la de.

Wüh za Yesu koro di engä gira Pilato, mere kpara ka wü Rüma.
Fü wü mere kpara ka wü Yisarayele angbü eto moto fü wü kpara
te wüh koro aceka ngü la. Wüh ngbü emala mere bi wü ngü
de wu te iiri.

Mü ena alügü ne ngü ne teka
moto te wüh ngbü eto te mü
ne? Gara ngü 'buru ma?

Angü mü
mere neh
ne ngü ne?

Ma koro teka
asere zu ngü
ka Me fü wü
kpara.

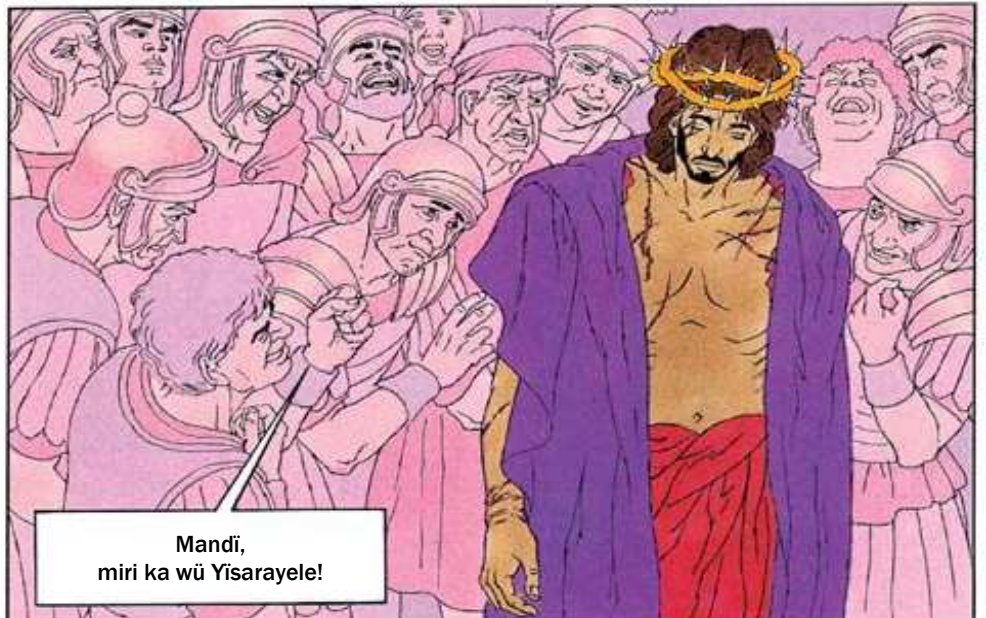
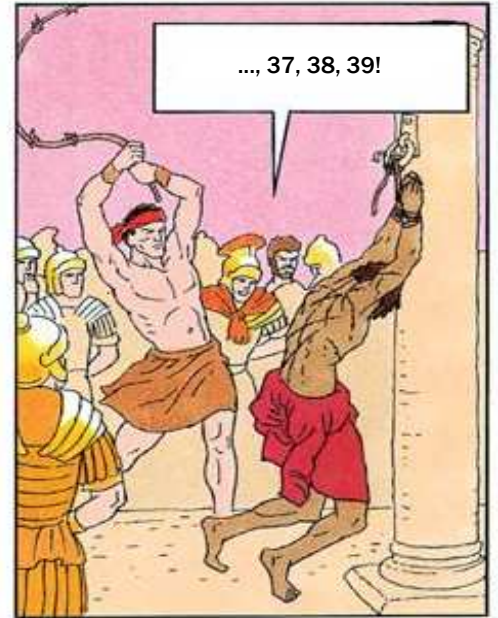

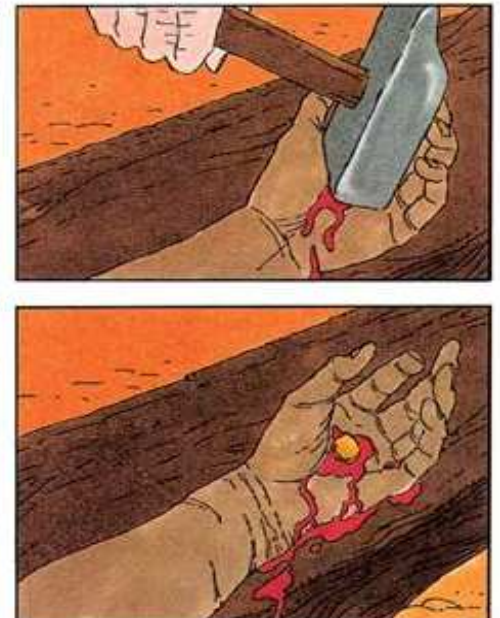
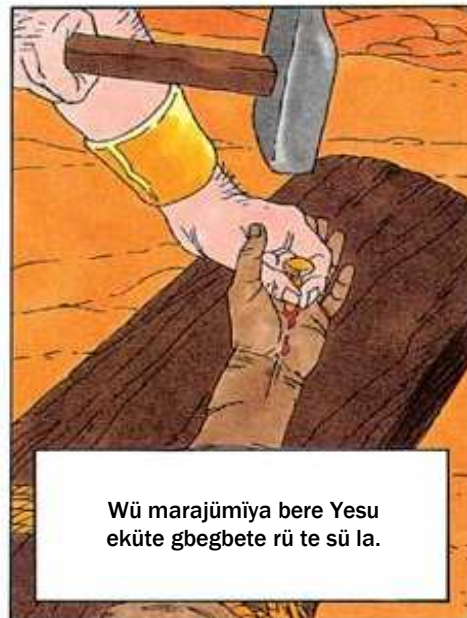
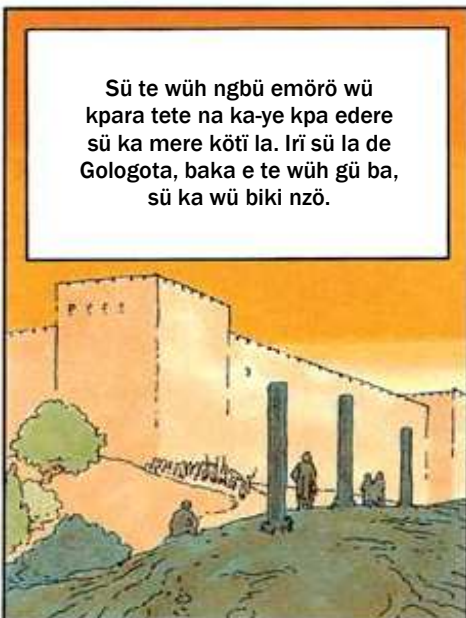
Dela neh mene ngü ka Me
de baye?

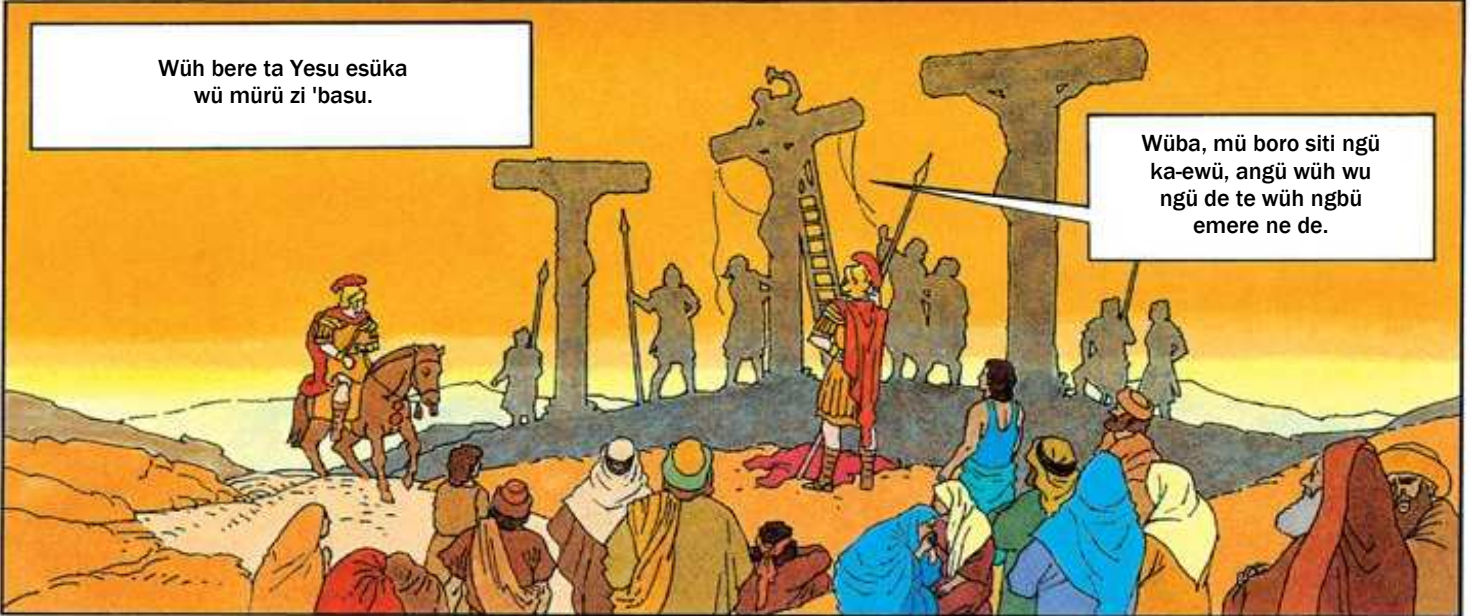
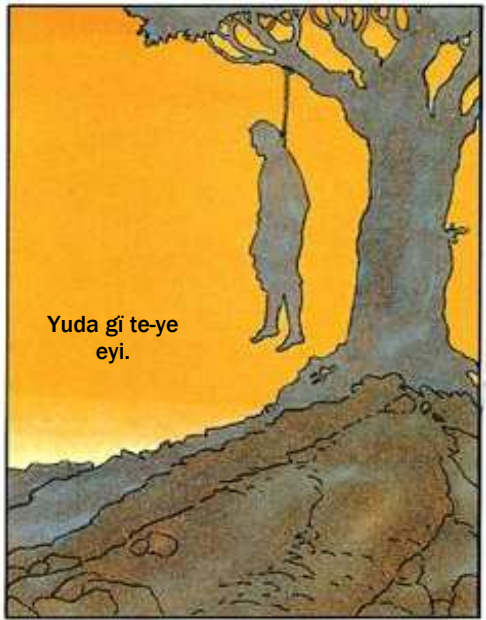

Ma wu siti ngü kaka nda-ra de.
Enatikine ah de karama ka
Pasaka. Ma ena ace kpa te da,
Baraba anga Yesu?

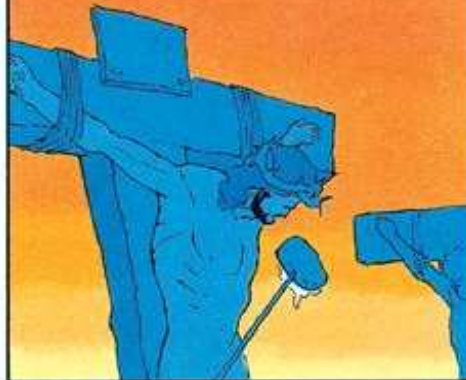
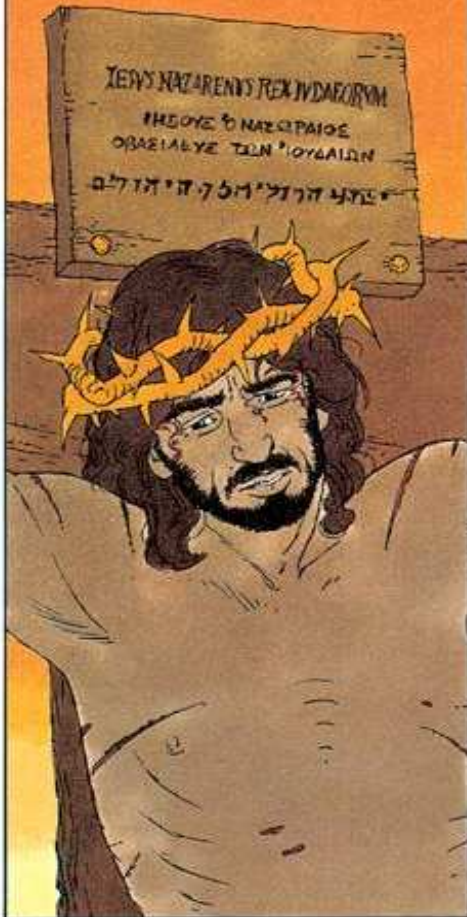

Wüh ba ngü, gí o eküte gbegete rü kpa etikpí, gbü wü mö bata, gü ba, "Yesu, miri ka wü Yuda."

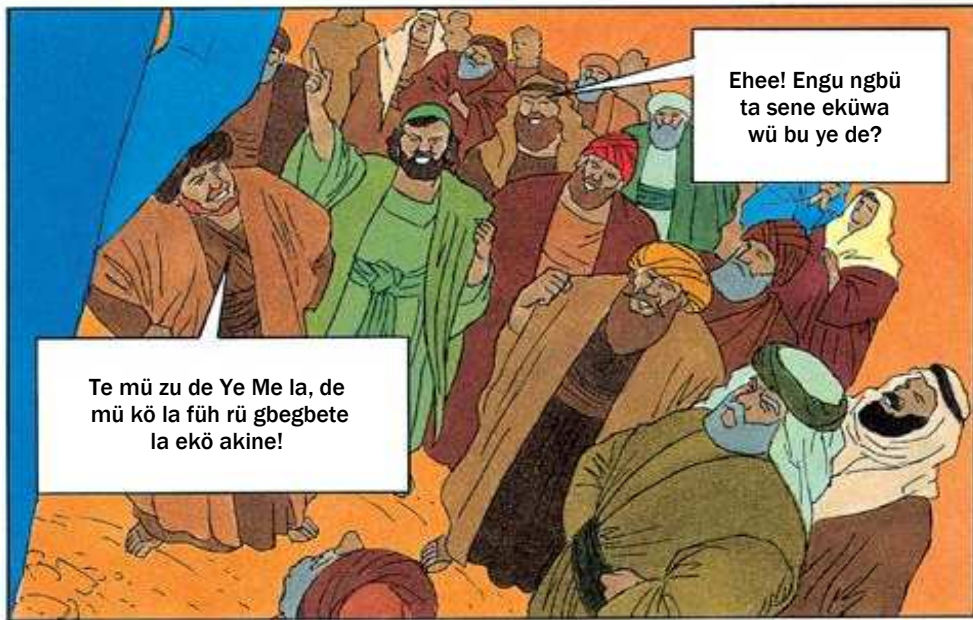
Yesu ce fi de rü gbü ye, te ngbü egu te keke ne kpo.

Wü marajümiya sö gümari teka bongo ka Yesu.

Ehee! Engu ngbü ta sene eküwa wü bu ye de?

Te mü zu de Ye Me la, de mü kö la füh rü gbegete la ekö akine!

Mü küwa la nih eküwa ke!

Ah ele de mü cu ngü Me. Nih ngbü emaka cinga, angü nih mere siti ngü. Amba komoko ne mere siti ngü biringbö nda kü de.

Miri Yesu, mü fi nga ra mini, te mü te enü agbü sü ka-mü kpala la.

Ma ngbü emala fü mü fanü fanü, enatikine nih ena agbü ake nih ma kpaka Wüba agbü kpí.

Te koro gbü lö-ra 12, fū jia
ra ayia ani ka. Fū sū atī
'duwa mbiri.

Mariya, yī Yesu, ake Yūwane, rü
gbü mari ede gbeg-bete rü la.

Wūna, Yūwane de
enga mü.
Yūwane, dene ni mü.

Ako Me! Mü ce ra ezü
cinga neh teka ne?

Gümü ngu
ngbü emere ra...

Wüba, ma ce kuru ra eyi
esaka mü.

Ah nza eyi...

Yesu kpi etamirago gbü lö-ra bata.
Fü gara marajümiya ayia asö sasajika-ra de dü.
Fü ngu de kpiri ngüte ayia atökö.

Wüh ba ta gbü Ngari Me teka
Miri te Me ena atima gü ba,
"Wüh ena asö engu de dü
teka siti ngü ka-nih."

Titine engu kpi bü bala?

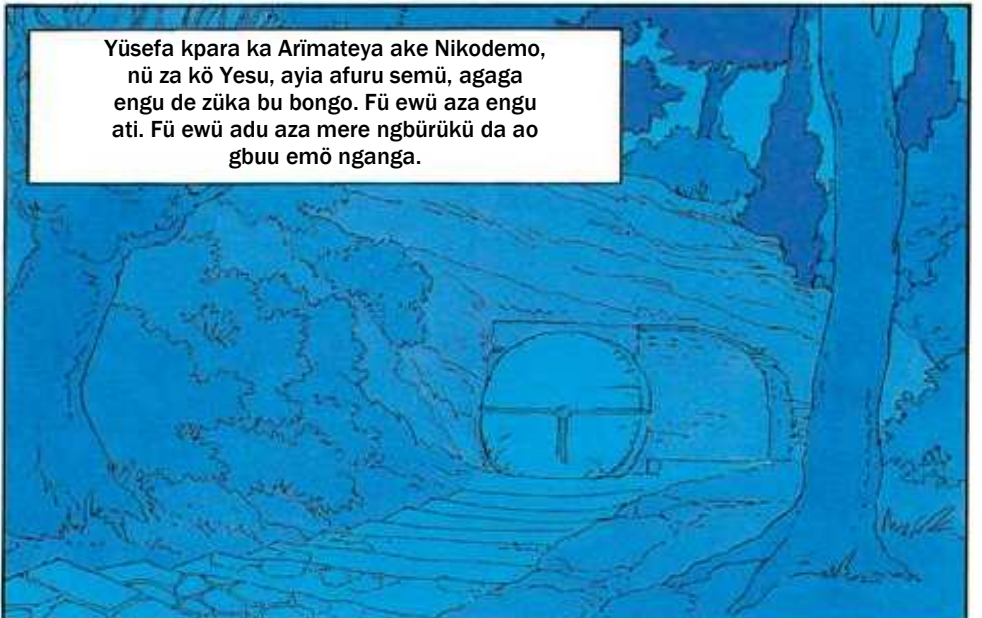
Me tima engu ngbürü me-ye
fanü?

Nih nü la enü ayi-ta Pīlato, te
engu tī eyi ale fū nih ati.

Yüsefa kpara ka Arimateya ake Nikodemo,
nü za kö Yesu, ayia afuru semü, agaga
engu de züka bu bongo. Fū ewü aza engu
ati. Fū ewü adu aza mere ngbürükü da ao
gbuu emö nganga.

Gbü sīkpī ka Pasaka, ah
ele de wū kpara fe te-wū.
Fūtan-ga sīkpī la, fū gara
wū wūrūse ayia anū teka
aku gba kpa fūh mbükū la.

Wūh nzi
ngbürükū da
ne eyi asidi!

Yesu zükū ka-ye eyi! Yi ngbü
egírí engu gbū mbükū sene
neh teka ne? Yi nū, yi mala fū
wū mürü tima kaka bala.

Te wū Petero ake Yūwane
je ngū la, fū ewū akpe anū
kpa fūh mbükū la.

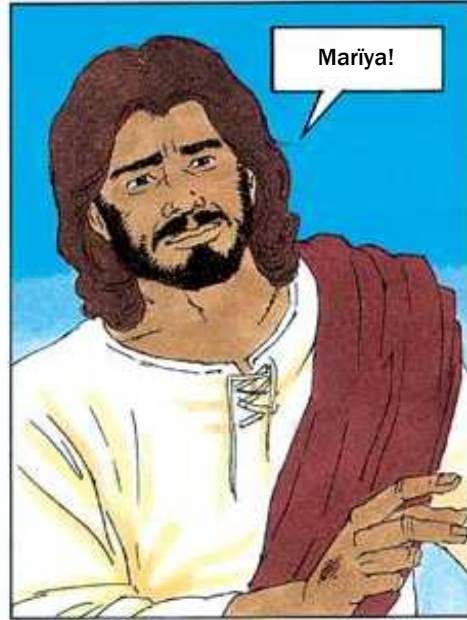

E-mere te-ye de
bane neh ne ngū ne?

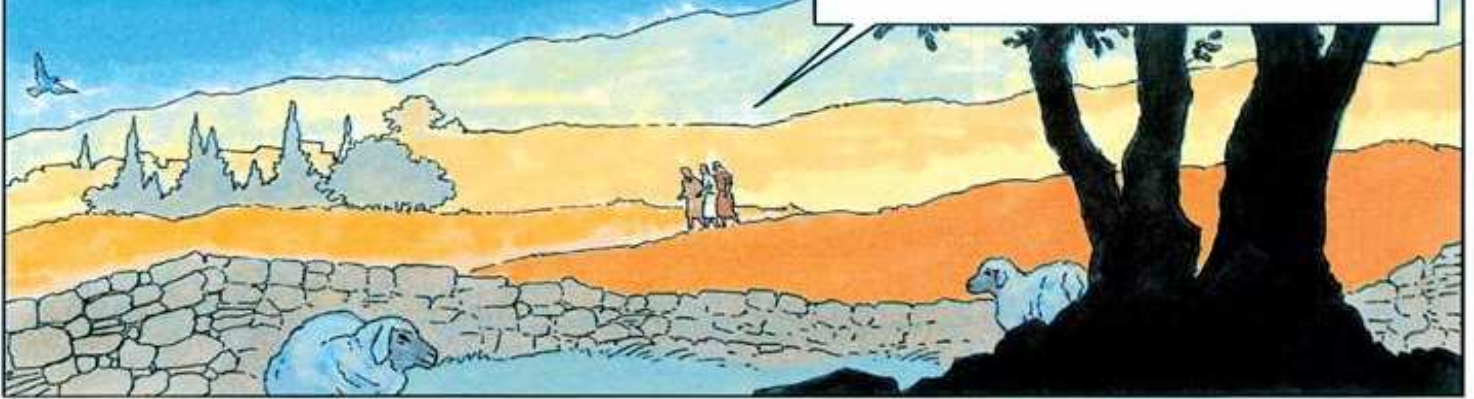
Mbükū ka-ye eyi
kükürü dene.

Gbü sīkpī la, wū kpara ka Yesu 'basu ngbū emala nga Yesu te wūh mōrō ne de cīnga. Fū ewū amaka te-wū de gara kpara te ngbū enū kphah te kaje la, fū ewū angbū ero mō la de ewū. Amba wūh wu de, gū ba, ah de Yesu.

Yi je ngū ta te wūh ba gbū Ngari Me ne de? Angū wūh ba teka kpara te Me ena atima, gū ba, ah le de engu zū cīnga teka fū ah amaka wazi ka Mere Miri.

Te wūh ngbū ezū e tete, yīrī, ngba dūrū eyi...

Amba ah ta cu de Yesu!

Fū ewū ayia 'duwa anū agīrī wū gara mūrū tima ka Yesu.

Wū Mariya ake Petero wu engu kphah eyi!

A wu Miri eyi!

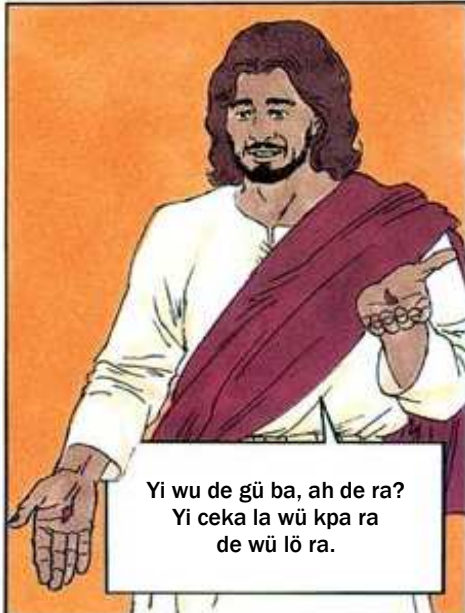

Gbo!

Gu ngū ka Me ngbū de yi.

Yi wu de gū ba, ah de ra? Yi ceka la wū kpa ra de wū lō ra.

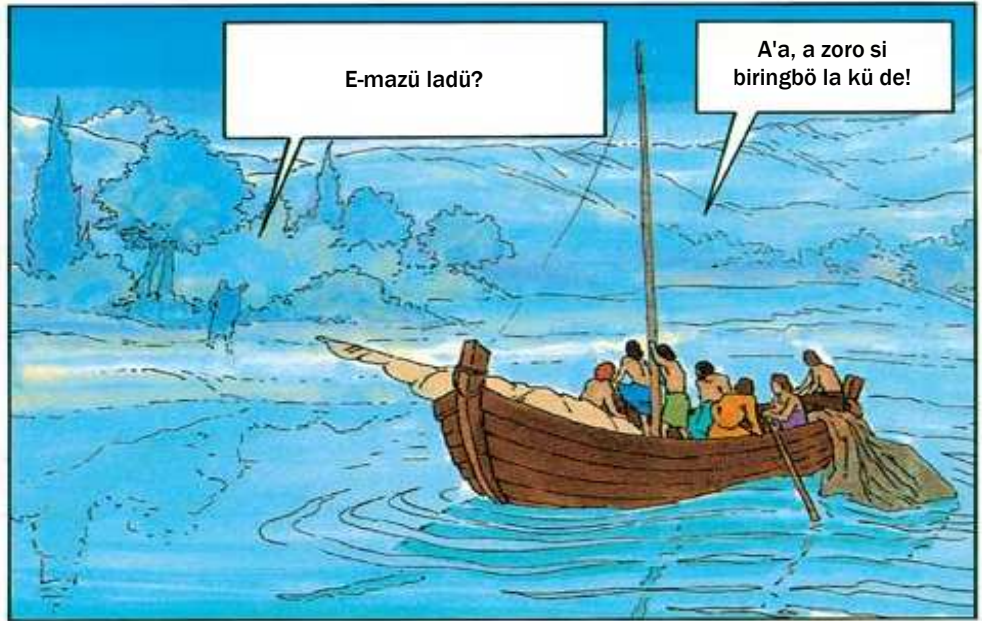

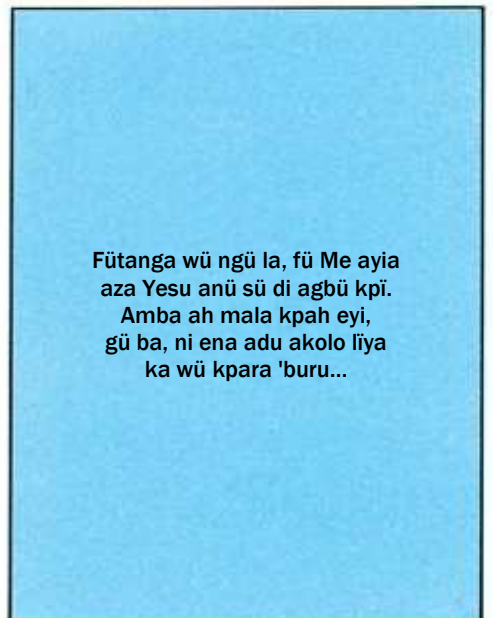
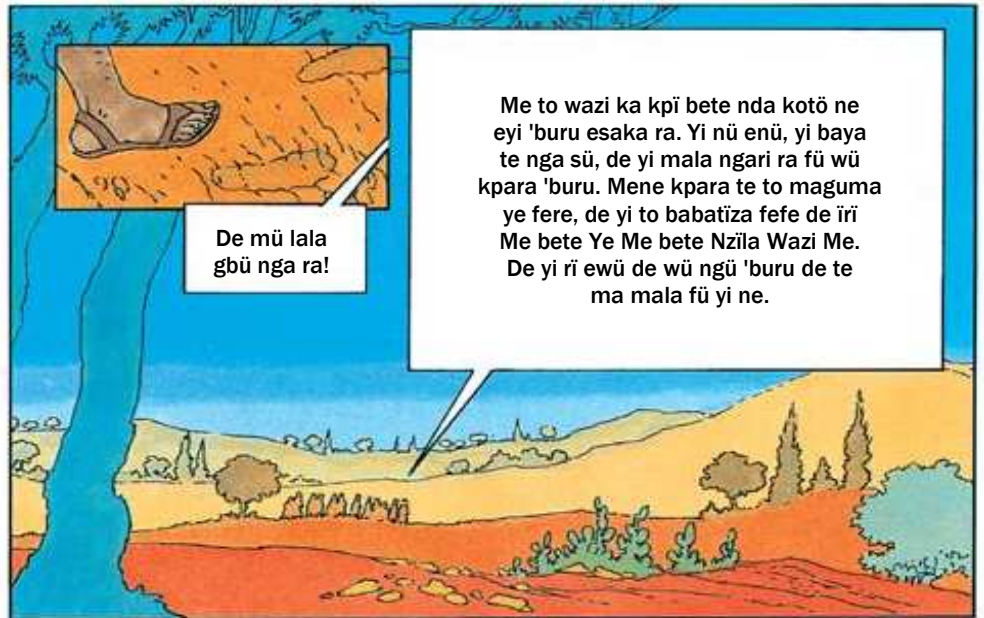
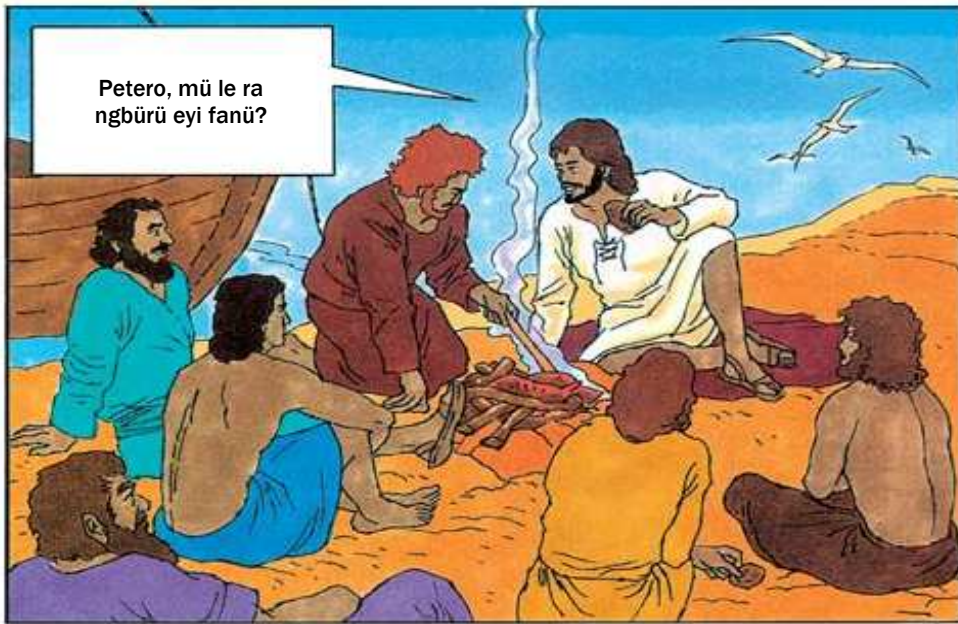
Ööö! Me! Miri ka-ra!

Gbū wū sīkpī 40 la, fū Yesu asere te-ye fū wū mūrū tima ka-ye. Fū ah adu kpah asere te-ye fū wū gara kpara 500, o wūh di 'buru tundu.

Gbū gara sīkpī o wū gara mūrū tima kaka ngbū ezoro si gbū yī-ngu Galīlaya...

Baka te Yesu nū sū tete agbū kpī, wū mūrū tima kaka ngbū fi bū agbū Yerūsalema kpala da eku gba fū Me. Fū Nzila Wazi Me ta de guvu Yesu ne, akoro angbū kpah emaguma ewū, ato wazi fū ewū, afū ewū to kpara. Fū ewū adi emala nga Yesu fū wū kpara de wazi.

Kpi tī azoro Yesu atiri nda de. Me zūkū engu gbū kpi la eyi du o engu Miri.

Wū kpara ka Yesu ngbū fi bū endoro de ngū kaka. Wūh fi nga cinga de te ewū ngbū eto te ewū ne de.

Yesu de Ye Me!

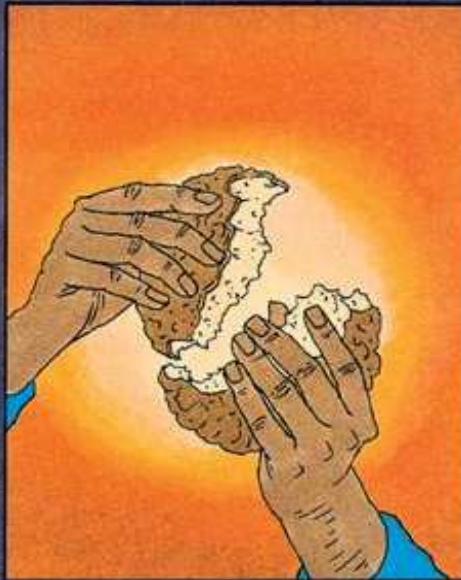

Ngangū ka Yesu la, wūh baya ta kpah de wū kōcōkpa.

Ah za siti ngū ka-nih eyi 'buru ekūte ye kpi di fūh gbegete rū. Ah ge baka te nih kpi eyi tundu de wū Yesu, akpo titine anū kpa engagira nū, nih ngbū da emere ngū baka te Me ngbū ele.

Titine wū kpara ka Yesu te nga sū 'buru ngbū ebite te-wū tundu, teka adi eku gba fū Me, kpah da etanga Ngari Me. Wūh ngbū da ekuru ambata, egafa esūka wū, da enzō fi vinū, teka adi efi nga kpi ka Yesu di. Angū Me le de wū kpara, te ewū ra fū ni ne, di kpah esere lele ka-ni de emaguma wū ne fū wū bu wū.

Ngü de te Me le ta amere
fü wü kpara ne, Yesu
mere ngü la eyi tĩ kpini.

Yesu le nih fa sü! Mü di
ecu ngüngü da eto
wayi bala fefe!

Me le wü kpara füh kotö ne
fa sü, fü engu atima biri Ye
ye, gü ba, mene kpara te
ena ato maguma ye fefe na,
ah tĩ akpi de, amba ah ena
aküwa ka-ye fĩ mere badi.

Wü gara ngü teka Yesu

Ta te Yesu di füh kotö sene, wü gara kpara ta ladü bala, te wüh wu ngü te Yesu ngbü emere. Fü kpara ka kpara ayia aba nda-ye buku teka ngü ka Yesu. Wü buku bala la, mala 'buru ngangü ka Yesu. Wüh dündu wü buku la 'buru gbü Ngari Me.

Matayo

Matayo ta de biri kpara esüka wü mürü tima ka Yesu 12 ne. Yesu i engu ta o engu ngbü agbü sü ka tima ka-ye ka maro jiase. Fü komö wü kpara ayia agu ka ngü de te Yesu ngbü kpah ele wü kpara de te wü ero jiase adi eto fü miri ka Rüma ne. Matayo wu gara bi wü ngü de te engu ba ne cu de jia ye.

Marako

Marako ba nda-ye ngangü ka Yesu mba cükü'daye. O Yesu ngbü emere tima gbü tö ka wü Yisaraye ne, Marako ka-ye ta la jaji. Fütanga Yesu, Marako ndoro ta fa sü ake Petero. Gbü gara köcökpa ka Petero, engu ngbü eï Marako ga, "Ye ra." Fütanga ngü la, fü Marako adu angbü endoro ake Pawülü. Pawülü de kpara te koro de ngari Yesu me-ye agbü Erope.

Luka

Luka ba kpah ngangü ka Yesu, amba ah wu ngü la cu de jia ye de. Engu de engu Giriki. Ah ta kpah de mürü kuwa. Wüh ndoro ta ake Pawülü te nga wü sü cu fa sü. Fü Luka angbü enü cu kpaka wü mene kpara te ewü wu ngü ka Yesu de jia wü, teka aba zu ngü la. Engu ba ta kpah buku ka "Mürü Tima" me-ye. Buku la ngbü emala nga ngü ka gina wü kpara ka Yesu, te ewü kpo da ebite te-wü, kpah da endoro da emala ngari Me fü wü bu wü.

Yüwane

Ta te wüh ngbü ebere Yesu füh gbegete rü, Yüwane ce nga Yesu de. Kpa te adu ngü te engu ba gbü buku ka-ye ne, engu gü ba, "Yesu mere bi wü ngü eyi fa sü. Ma ba wü ngü la teka fü yi ale gü ba, Yesu de Ye Me ta te wü nabi mala ngangü na ne. Tekä fü yi amaka küküwa teka ngü kaka."

Esüka wü mürü tima ka Yesu 'buru, Yüwane yiri ta me-ye füh kotö. Gbü adu wü re ka Yüwane, Yesu Ye Me sere te-ye fefe baka e gbü roto de mere wazi ye. Yüwane ba ngü la gbü buku ka-ye de iri ye "Ngü Ba Roto", te di de buku te ngbü emala nga dudu ka Yesu füh kotö ne.

Amba de mü!

Ngangü ka Yesu nza nda la fi de. Te nga bi wü re, ngü la ngbü ka-ye fi bü ebaya da ega esüka wü kpara. Ah ena akpo da ega kpah bala emaguma mü. Yesu le asere züka maguma ye fü mü, teka de mü wu Wö ni Me reke areke. Ah ngbü emere ngü la enatikine kpah bala baka ta te engu mere fü gina wü kpara ta te ewü to maguma wü fefe. Engu ena atima Nzila Wazi ye akoro angbü emaguma mü, afü mü to kpara tete. Siti ngü ta te mü ngbü emere ne, mü ena ace, fü mü adu angbü emere tine bü ngü te ena areke gbü jia Me. Wayi bala fü Yesu, angü kpi ta te ena anza nih ne, tütine nih ti eyi aküwa fi mere badi. Angü Yesu mere ngü ta te Me ngbü ele amere ne, nza eyi kpini.

YESU E-küwa-nih

Dene ngangü ka Yesu te ewü mere de kuru-e. Angü wü jaji gbü wü re ne tĩ eyi awu wü ngü gbü kuru-e areke areke. Dela si-ngü te wüh reke wü kuru ngü ka Yesu ne tete, teka asere Ngari Me di fü wü jaji ka re ne.

Wüh ro ngangü ka Yesu gbü wü buku de bala ne: Matayo, Marako, Luka bete Yüwane, ba gbü buku ne. Wüh ngbü reke wü ngü ne baka ngü ka wutu, amba ah de mere kpeke ngü gbü ye. Wü ngü mündü de te ewü ba gbü buku ne, ah de to mö ka wü kpara o kpĩ ne. Amba ah ka-ye 'buru zu ngü gbü Ngari Me. Wü ngangü de gbü buku ne, wüh de kpeke ngü te fa wü ngü 'buru.

'Jesus Messiah'
in the Mündü language.